

At: Aelodau'r Pwyllgor Archwilio
Cymunedau

Dyddiad: Dydd Gwener, 9 Mehefin
2017

Rhif Union: 01824 712554

ebost: democrataidd@sirddinbych.gov.uk

Annwyl Gyngorydd

Fe'ch gwahoddir i fynychu cyfarfod y **PWYLLGOR ARCHWILIO CYMUNEDAU, DYDD IAU, 15 MEHEFIN 2017** am **11.15 am** yn **YSTAFELL BWLLGOR 1A, NEUADD Y SIR, RHUTHUN**.

Atgoffir aelodau y cynhelir y sesiwn hyfforddiant 'Cyflwyniad i Graffu' am 9.30am, yn union o flaen cyfarfod y Pwyllgor. Mae croeso i bob cynghorydd ac aelod cyfetholedig fynychu'r sesiwn hyfforddiant hon.

Yn gywir iawn

G Williams
Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd

AGENDA

1 YMDDIHEURIADAU

2 DATGAN CYSYLLTIAD

Dylai'r Aelodau ddatgan unrhyw gysylltiad personol neu gysylltiad sy'n rhagfarnu ag unrhyw fater a nodwyd yn un i'w ystyried yn y cyfarfod hwn.

3 PENODI IS-GADEIRYDD (Tudalennau 3 - 4)

Penodi Is-Gadeirydd y Pwyllgor ar gyfer blwyddyn y cyngor 2017/18 (gweler ynghlwm gopi o ddisgrifiad swydd ar gyfer Aelod Archwilio a Chadeirydd / Is-Gadeirydd)

11.15am – 11.20am

4 MATERION BRYD FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Rhybudd o eitemau y dylid, ym marn y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel materion brys yn unol ag Adran 100B(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972.

5 COFNODION (Tudalennau 5 - 12)

Derbyn cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Archwilio Cymunedau a gynhaliwyd ar 23 Mawrth 2017 (copi ynghlwm).

11.20am – 11.25am

6 POLISI CLUDIANT I DDYSGWYR SIR DDINBYCH (Tudalennau 13 - 58)

Ystyried adroddiad gan y Pennaeth Addysg (copi ynghlwm) sy'n gofyn i'r Pwyllgor ystyried yr ymatebion a dderbyniwyd i'r ymgynghoriad cyhoeddus diweddar ar ddrafft y Polisi Cludiant i Ddysgwyr, ac argymhell bod y Cabinet yn mabwysiadu'r polisi.

11.25am – 12pm

7 RHAGLEN WAITH ARCHWILIO (Tudalennau 59 - 80)

Ystyried adroddiad gan y Cydlynnydd Archwilio (copi ynghlwm) yn gofyn am adolygiad o raglen gwaith i'r dyfodol y pwyllgor a rhoi'r diweddaraf i'r aelodau ar faterion perthnasol.

12pm - 12.30pm

AELODAETH

Y Cynghorwyr

Brian Blakeley
Rachel Flynn
Tina Jones
Arwel Roberts
Anton Sampson
Glenn Swingler

Andrew Thomas
Graham Timms
Cheryl Williams
David Williams
Mark Young

Aelodau Cyfetholedig dros Addysg sy'n Pleidleisio (Rhifau Eitemau Agenda 6 yn unig)

Kathleen Jones

Gareth Williams

COPIAU I'R:

Holl Gynghorwyr er gwybodaeth
Y Wasg a'r Llyfrgelloedd
Cynghorau Tref a Chymuned

(vi) Rôl: **Aelod Pwyllgor Archwilio/Cadeirydd**
Cyflog: **Band 3 (Cadeirydd yn unig)**

Sylwch: Mae'r eitemau sydd wedi'u hamlygu'n benodol i rôl y Cadeirydd

1. PRIF GYFRIFOLDEBAU

- I'r Cyngor Llawn

2. PWRPAS Y RÔL

- Darparu arweinyddiaeth a chyfeiriad.
- Cymryd rhan yn llawn yng ngweithgareddau'r Pwyllgor Archwilio, datblygu a chyflwyno ei raglen waith ac yn unrhyw grwpiau gorchwyl a gorffen cysylltiedig.
- Cynorthwyo wrth ddatblygu a monitro effaith polisi'r Cyngor.
- Gwneud y gweithredwr yn gyfrifol, monitro perfformiad a chyflwyno gwasanaethau a herio penderfyniadau trwy'r trefniadau galw i mewn lle bo hynny'n briodol.
- Datblygu blaenraglen waith y pwyllgor.
- Adrodd ar gynnydd yn erbyn y rhaglen waith i'r Cyngor ac i bobl eraill fel sy'n briodol.
- Rheoli cyfarfodydd yn hyderus ac yn effeithiol i hwyluso cynhwysiant, cyfranogiad a gwneud penderfyniadau clir gan sicrhau bod amcanion y cyfarfod yn cael eu diwallu, ac y glynir wrth y cod ymddygiad, rheolau sefydlog a gofynion sefydliadol eraill.
- Gweithredu fel canolbwynt cysylltu rhwng y cyngor, y gymuned a chyrrff allanol mewn perthynas â'r swyddogaeth archwilio.
- Annog cyfraniadau effeithiol gan holl aelodau'r pwyllgor yn y pwyllgor a'r grwpiau gorchwyl a gorffen.
- Asesu perfformiadau unigol a chyfunol yn y pwyllgor a chysylltu â'r Arweinydd Grŵp perthnasol i symud cyfleoedd hyfforddi a datblygu yn eu blaenau.
- Diwallu cyfrifoldebau rôl yr aelod etholedig.

3. GWERTHOEDD a DISGWYLIADAU

- Ymroi i werthoedd Cyngor Sir Ddinbych a'r gwerthoedd canlynol mewn swydd gyhoeddus:
 - Balchder
 - Hygrededd
 - Parch
 - Undod
 - Mynychu pob cyfarfod perthnasol.
 - Cynnal materion yn electronig, h.y. cyfarfodydd a chyfathrebu, lle bo'n bosibl yn y Cyngor.
 - Mynychu hyfforddiant gorfodol fel y dynodwyd yn y cod ymddygiad a'r cyfansoddiad.

- Cymryd rhan mewn adolygiad datblygu blynyddol i wella'n barhaus perfformiad yr aelod a'r Cyngor.
- Esbonio a chyfrif am berfformiad personol fel Cynghorydd Sir yn rheolaidd, yn enwedig trwy gyhoeddi Adroddiad Blynyddol ar wefan y Cyngor.

Cofnodion y Pwyllgor Archwilio Cymunedau a gynhaliwyd ddydd Iau, 23 Mawrth 2017 am 9.30am yn Ystafell Gynadledda 1a, Neuadd y Sir, Rhuthun

Yn bresennol:

Y Cynghorwyr Brian Blakeley, Huw Hilditch-Roberts (Cadeirydd), Martyn Holland, Bob Murray, Anton Sampson, David Simmons, Cefyn Williams a Cheryl Williams.

Y Cynghorydd David Smith, Aelod Arweiniol y Parth Cyhoeddus, ar gyfer eitemau 5 a 6.

Hefyd yn bresennol: Y Prif Weithredwr (MM), Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a'r Gwasanaethau Democrataidd (GW), Pennaeth y Gwasanaethau Cymorth Cymunedol (PG), Rheolwr Gwasanaethau Ardaloedd y Gogledd (JM), y Cydlynnydd Archwilio (RE) a Swyddog Gwasanaethau Democrataidd (KAE).

Arsylwyr: Y Cynghorwyr Meirick Lloyd-Davies ac Arwel Roberts.

1 YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cynghorwyr Bill Cowie, Peter Evans a Rhys Hughes.

Yr Aelod Cabinet Bobby Feeley ar gyfer eitem 7 hefyd, fel Aelod Arweiniol Gofal Cymdeithasol, Gwasanaethau Oedolion a Gwasanaethau Plant.

2 DATGAN CYSYLLTIAD

Datganodd y Cynghorydd David Simmons gysylltiad personol ag eitem 5 ar y rhaglen – rheoleiddio dyfeisiau hedfan di-yrwr. Mae'r Cynghorydd Simmons yn Gadeirydd mewn sefydliad sy'n defnyddio dronau ar gyfer gweithgarwch chwilio ac achub.

3 MATERION BRYG FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Nid oedd unrhyw faterion bryg.

Cydymdeimlodd y Cadeirydd a'r Pwyllgor â theuluoedd y dioddefwyr yn yr ymosodiad terfysgol yn San Steffan y diwrnod cynt gan ddymuno'r gorau i'r rhai a anafwyd yn yr ymosodiad.

4 COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor a gynhaliwyd ar 2 Chwefror 2017. Nid oedd unrhyw fater yn codi ohonynt.

Penderfynwyd: y dylid derbyn a chymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 2 Chwefror 2017 fel cofnod cywir.

5 RHEOLEIDDIO DYFEISIAU HEDFAN DI-YRRWR

Bu i'r Cadeirydd gyflwyno Aelod Arweiniol y Parth Cyhoeddus gan ddiolch iddo am y gwaith roedd wedi'i wneud o fewn ei bortffolio dros y 5 mlynedd ddiwethaf. Ategwyd hyn gan aelodau'r Pwyllgor.

Cyflwynodd Aelod Arweiniol y Parth Cyhoeddus adroddiad (a ddosbarthwyd ymlaen llaw) gan ddweud wrth y Pwyllgor fod yr adroddiad wedi'i gyflwyno iddynt er mwyn ymateb i gais y Cyngor Sir, yn dilyn ei drafodaeth ym mis Rhagfyr 2016 ar Rybudd o Gynnig a gyflwynwyd gan y Cynghorydd Arwel Roberts, a oedd yn gofyn am wahardd 'dronau' rhag hedfan dros bob man cyhoeddus yn Sir Ddinbych.

Roedd y Cyngor Sir wedi penderfynu y dylai'r Pwyllgor Archwilio ystyried a ddylai'r Cyngor gyflwyno cyfyngiadau yn ychwanegol at y rhai sydd wedi'u cynnwys yn y gyfraith, mewn perthynas â hedfan dyfeisiau di-yrwr.

Roedd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a'r Gwasanaethau Democraataidd (GCADaGD) wedi darparu adroddiad i'r Pwyllgor a oedd yn manylu ar y fframwaith rheoleiddio mewn perthynas â defnyddio dyfeisiau hedfan di-yrwr, gan restru'r deddfau a'r rheoliadau a oedd yn rheoli eu defnydd ar hyn o bryd. Roedd Deddf Is-ddeddfau Llywodraeth Leol (Cymru) 2012 yn rhoi pwerau i awdurdodau lleol lunio is-ddeddfau i atal neu gael gwared â niwsans yn eu hardal. Er hynny, gallai gorfodi is-ddeddfau lleol mewn perthynas â hedfan dyfeisiau di-yrwr fod yn anodd iawn, oherwydd natur y broblem.

Dywedodd Pennaeth y GCADaGD bod y ddeddfwriaeth gyfredol, a oedd wedi'i chynnwys yn Neddf Hedfan Sifil 1982 ac, yn ddiweddarach, yng Ngorchymyn Llywio yn yr Awyr 2016, yn gynhwysfawr iawn a'i bod yn trafod holl agweddau hedfan peiriannau a dyfeisiau, gyda gyrwyr a hebddynt, gan gynnwys dronau. Dywedodd na allai'r Cyngor wneud unrhyw beth i reoli dronau sy'n hedfan. Yr unig bwerau a oedd ar gael iddynt oedd rhai i gyflwyno is-ddeddfau a oedd yn gwahardd pobl rhag eu hedfan o dir sy'n eiddo i'r Cyngor.

Tynnodd Pennaeth y GCADaGD sylw'r Aelodau at ymgynghoriad diweddar gan Adran Drafnidiaeth y DU – 'Datgloi Economi Technoleg Uwch y DU: Ymgynghoriad ar ddefnyddio Dronau yn ddiogel yn y DU' a ddaeth i ben yn ddiweddar. Eglurodd bod yr ymgynghoriad eang (roedd copi ohono wedi'i atodi i'r adroddiad) yn canolbwyntio ar godi ymwybyddiaeth ynglŷn â ffyrdd o ddefnyddio dronau yn

ddiogel at ddibenion masnachol a hamdden, heb rwystro mentergarwch ac arloesedd. Dywedodd wrth y Pwyllgor hefyd fod y Cyngor ei hun wedi defnyddio dronau i fesur adeiladau a thiroedd.

Dywedodd y Cynghorydd David Simmons ei fod yn gwybod bod Sefydliad Cenedlaethol y Badau Achub yn treialu dronau datblygedig iawn ar hyn o bryd, gyda'r dechnoleg ddiweddaraf a fyddai'n cynorthwyo gwaith achub yr elusen. Roedd System Leoli Fyd-Eang (GPS) ar rai o'r dronau roedd Sefydliad y Badau Achub yn eu defnyddio ar hyn o bryd, a oedd yn gallu mesur pellter gwrthrych oddi wrth reolwr y drôn.

Gan ymateb i gwestiynau gan yr Aelodau, dywedodd Pennaeth y GCADaGD:

- Nad oedd gan awdurdodau lleol unrhyw reolaeth dros yr awyr mewn perthynas â hedfan – yr Awdurdod Hedfan Sifil a oedd yn rheoli hynny;
- Roedd Deddf Hedfan Sifil 1982 a Gorchymyn Llywio yn yr Awyr 2016 yn cyfeirio at faterion fel prysurdeb yn yr awyr a lefelau sŵn dyfeisiau a pheiriannau hedfan.
- Roedd cyfreithiau preifatrwydd, niwed personol a diogelu data yn amddiffyn hawliau unigolion i breifatrwydd a hawliau rhag ymyrraeth wedi'i achosi gan ddronau a pheiriannau hedfan di-yrwr.
- Roedd hedfan drôn mewn ardaloedd adeiledig neu, os oedd camera arno, o fewn 50m i adeilad, yn anghyfreithlon heb drwydded; ac
- Roedd yn debygol y byddai canllawiau ychwanegol yn cael eu cyhoeddi gan yr Adran Drafnidiaeth unwaith y byddai'r holl ymatebion i'r ymgynghoriad wedi'u hystyried, cyn cyflwyno unrhyw ddeddfwriaeth newydd.

Dywedodd y Cynghorydd Arwel Roberts wrth y Pwyllgor ei fod, ar ôl cyflwyno'r Rhybudd o Gynnig, wedi derbyn e-bost gan gwmni diogelwch byd-eang o Lundain mewn perthynas â phroblemau a oedd yn ymwneud â dronau, gan gynnwys sŵn. Roedd y cwmni'n cynnig helpu unigolion neu gwmnïau a oedd yn cael eu poeni gan ddronau.

Gwahoddwyd aelod o'r cyhoedd a oedd yn bresennol yn y cyfarfod i annerch y Pwyllgor. Eglurodd ei fod yn weithredwr dronau trwyddedig a'i fod yn hyddysg yn y cyfreithiau cyfredol a oedd yn eu rheoli, a oedd yn gynhwysfawr, yn ei farn o. Dywedodd wrth yr aelodau bod y cyfrifoldeb mewn perthynas â riportio cwynion am ddronau wedi'i drosglwyddo oddi wrth yr Awdurdod Hedfan Sifil i'r Heddlu yn ddiweddar, felly os oedd gan aelod o'r cyhoedd gwyn a oedd yn ymwneud â dyfeisiau hedfan di-yrwr, dylent gysylltu â'r Heddlu, yn gyntaf. Roedd gwefan ar gael hefyd, a oedd yn cynnwys manylion cod er mwyn defnyddio dronau yn ddiogel. Cynigiodd ei wasanaethau i'r aelodau am faterion a gwybodaeth yn ymwneud â dronau/dyfeisiau a pheiriannau hedfan di-yrwr.

Diolchodd y Pwyllgor i'r Cynghorydd Arwel Roberts am dynnu sylw'r Cyngor tuag at ddefnyddio dronau ac i Bennaeth y GCADaGD a'r aelod o'r cyhoedd a ddaeth i'r cyfarfod am egluro'r ddeddfwriaeth gyfredol a oedd yn rheoli dyfeisiau a pheiriannau hedfan di-yrwr i'r aelodau. Roeddent o'r farn bod y drafodaeth a'r wybodaeth a rannwyd wedi bod yn hynod ddefnyddiol ac addysgiadol. Roedd yr aelodau'n credu'n gryf na fyddai cyflwyno unrhyw is-ddeddfau mewn perthynas â dyfeisiau a pheiriannau hedfan di-yrwr yn effeithiol ar hyn o bryd, gan yr

ydddengys fod y ddeddfwriaeth a'r canllawiau cyfredol yn rheoli eu defnydd yn effeithiol. Er hynny, bu iddynt ymrwmo i fonitro canlyniad yr ymgynghoriad diweddar ac ystyried y mater eto yn y dyfodol pe bai canlyniad yr ymgynghoriad yn gofyn am ystyriaeth o'r fath. Felly:

Penderfynwyd: yn amodol ar y sylwadau uchod, nad oedd unrhyw gamau gweithredu pellach wedi'u hargymell ar hyn o bryd mewn perthynas â rheoleiddio dronau yn Sir Ddinbych, gan fod deddfwriaeth a chanllawiau cyfredol yn rheoli eu defnydd yn ddigonol. Fodd bynnag, pe bai canfyddiadau ymgynghoriad Llywodraeth y DU ar ddefnyddio dronau yn ddiogel, 'Datgloi Economi Technoleg Uwch y DU', yn gofyn am ystyried y mater eto, dylid cyflwyno adroddiad ynglŷn â rheoliadau lleol posibl i'r Pwyllgor Archwilio.

6 YMAGWEDD GORFFORAETHOL TUAG AT REOLI 'GWYLANOD' AR DRAWS Y SIR

Cyflwynodd Aelod Arweiniol y Parth Cyhoeddus yr adroddiad (a ddisbarthwyd ymlaen llaw) gan roi gwybod i'r Pwyllgor bod gwylanod, fel adar eraill, ynghyd â'u nythod a'u hwyau, wedi'u gwarchod gan y gyfraith dan ddarpariaethau Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000, er bod nifer yn eu hystyried yn bla. Rhoddwyd gwarchodaeth ychwanegol i nifer o 'wylanod' hefyd, gan fod niferoedd y rhai gwyllt yn gostwng. Fodd bynnag, roedd y Cyngor yn cydnabod bod ymddygiad gwylanod mewn blynyddoedd diweddar wedi dod yn broblem gynyddol i'r Awdurdod, i drigolion, i ymwelwyr ac i fusnesau lleol ac felly roedd angen gweithredu er mwyn lleihau'r effaith niweidiol ar y Sir.

Tynnodd yr Aelod Arweiniol sylw'r aelodau at Atodiad 2 i'r adroddiad, a oedd yn cynnwys cynllun gweithredu drafft i fynd i'r afael â'r problemau a achosid gan wylanod. Dywedodd fod Uwch Dîm Arweinyddiaeth y Cyngor wedi ystyried y cynllun gweithredu hwn eisoes ac roedd swyddogion bellach yn ceisio casglu barn yr aelodau ar y camau arfaethedig, ynghyd ag unrhyw gamau gweithredu eraill roedd aelodau'r Pwyllgor yn dymuno eu cynnig. Roedd nifer o atodiadau'r adroddiad yn pwysleisio'r cymhlethdodau a oedd ynghlwm ag ymdrin â phroblemau a oedd yn ymwneud â gwylanod, a'r amryw atebion a dreialwyd mewn ardaloedd eraill yn y DU i fynd i'r afael â phroblemau a achosid ganddynt.

Pwysleisiodd aelodau'r Pwyllgor y problemau roedd gwylanod yn eu hachosi yn eu cymunedau hwythau a'r modd roedd rhai o'r problemau hyn yn cael eu gwaethygu gan bobl ac arferion gwael e.e. bwydo'r adar, rhoi bagiau sbwriel y tu allan y noson cyn iddynt gael eu casglu, arferion gwastraff bwyd bwytai a bwytai bwyd brys, ac ati. Bu iddynt hefyd restru nifer o gynlluniau y gwyddent fod awdurdodau lleol eraill wedi'u treialu er mwyn ceisio lleihau niwsans gwylanod a rheoli eu niferoedd h.y. gosod baneri/balwnau, rhwydi/pigau ar doeau, tyllu wyau mewn nythod, dulliau atal cenhedlu, ac ati.

Amlygwyd graddau'r niwsans a pha mor gyffredin oedd gwylanod yn y Sir gan aelodau drwy gyfeirio at uned fanwerthu yn y Rhyl, lle daethpwyd o hyd i 71 o

nythod gwylanod ar y to wrth ei archwilio. Cyfeiriodd aelod arall at ysgol yn y Sir a oedd wedi gwario arian o'i chyllideb i ariannu gwaith i ddiogelu'r adeilad a'r disgyblion rhag gwylanod.

Gan ymateb i gwestiynau'r aelodau, bu i'r Aelod Arweiniol a Phennaeth Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd:

- gytuno gyda'r aelodau bod cymaint o fai ar bobl am y problemau a achosid gan wylanod â'r gwylanod eu hunain. Yn sicr, roedd angen addysgu pobl mewn perthynas â bwydo gwylanod a sut i wella eu dulliau o gael gwared â gwastraff cartref;
- cadarnhau, yn yr un modd, bod angen addysgu bwytai a lleoedd bwyta am ffyrdd o gael gwared â'u gwastraff, ac ati;
- dweud bod problemau mewn perthynas â gwylanod yn dod mor gyffredin yng nghefn gwlad ag yr oeddent ar hyd yr arfordir; a
- chadarnhau bod yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth o'r farn bod angen ymagwedd amlochrog tuag at reoli gwylanod ac, er bod ganddynt rai pryderon ynglŷn â pha mor ymarferol oedd gorfodi unrhyw is-ddeddfau posib' ynglŷn â bwydo'r gwylanod, efallai y byddai cymeradwyo is-ddeddf yn fanteisiol o safbwynt datgan yn glir wrth drigolion ac ymwelwyr nad oedd croeso i arferion o'r fath ac na fyddent yn cael eu goddef.

Roedd y Pwyllgor yn cefnogi'r holl gamau gweithredu a gynigiwyd gan yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth. Ar ben hynny, awgrymodd yr aelodau y dylid cymryd y camau canlynol mewn perthynas â rheoli gwylanod ledled y Sir:

- gan ei bod yn hysbys y gallai gwylanod hedfan hyd at 60 milltir yn ystod y nos a chan nad oeddent yn poeni am ffiniau sirol, roedd yn hanfodol bod y Cyngor yn dod a'i gamau gweithredu arfaethedig i'w rheoli at sylw awdurdodau lleol eraill, gan ofyn am eu cefnogaeth a'u cymorth i fabwysiadu dulliau tebyg;
- dylai holl safleoedd y Cyngor Sir fod â mesurau atal gwylanod wedi'u gosod;
- os oedd problem hysbys o ran pobl yn bwydo gwylanod, dylid gofyn i Dîm Gorfodi Diogelwch Cymunedol y Cyngor gyflwyno rhybuddion i unigolion a oedd yn bwydo'r adar ac os nad oedd ceisio perswadio yn ddigon, yna dylid cyflwyno rhybuddion cosb benodedig;
- ystyried cyflwyno is-ddeddf neu Orchymyn Gwarchod Mannau Cyhoeddus i atal pobl rhag bwydo'r gwylanod, er mwyn codi ymwybyddiaeth y cyhoedd am y broblem o fwydo gwylanod;
- Lansio ymgyrch i geisio addysgu preswylwyr ac ymwelwyr i beidio â bwydo'r gwylanod, gan dynnu eu sylw tuag at beryglon yr arfer hon i bobl ac i'r gwylanod eu hunain (yn debyg i'r dulliau y mae sŵau'n eu defnyddio);
- Lansio ymgyrch i godi ymwybyddiaeth wrth ddsbarthu calendrau sbwriel am yr angen am osod y sbwriel allan ar y diwrnod casglu ei hun, er mwyn sicrhau nad yw gwylanod, plâu eraill nac anifeiliaid yn gallu cael gafael arno h.y. 'amod' ar gyfer casglu sbwriel;
- Cyflwyno 'Siarter Wylanod' ar gyfer busnesau masnachol i sicrhau bod eu gwastraff bwyd yn ddiogel ac nad yw ar gael yn hawdd i adar nac anifeiliaid pan oedd yn cael ei adael y tu allan;

- ystyried ymgymryd â gweithgarwch gorfodi y 'tu allan i oriau' pe bai'n dod yn amlwg bod gwastraff bwyd yn cael ei adael allan mewn modd anniogel yn rheolaidd; ac
- ystyried effeithiolrwydd a'r gost arfaethedig o ddefnyddio dulliau atal cenhedlu i reoli niferoedd y gwyfanod.

Ar ddiwedd y drafodaeth:

Penderfynwyd: - bod yr aelodau

- (i) wedi ddarllen, deall ac ystyried yr Asesiad o Effaith ar Les (Atodiad 1) yn rhan o'i ystyriaethau; ac**
- (ii) yn amodol ar gynnwys y camau gweithredu a argymhellwyd uchod, yn cefnogi'r camau gweithredu corfforaethol y cytunwyd arnynt gan yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth, fel ag y maent yn Atodiad 2 i'r adroddiad.**

7 RHEOLI GWASANAETH BYW'N ANNIBYNNOL Â CHYMORTH, AILALLUOGI A GWEITHWYR CEFNOGI IECHYD A GOFAL CYMDEITHASOL YN SIR DDINBYCH

Cyflwynodd Pennaeth y Gwasanaethau Cymorth Cymunedol y Rheolwr Gwasanaeth: Ardaloedd ar gyfer y Gwasanaethau Cymorth Cymunedol a'r adroddiad (a ddosbarthwyd ymlaen llaw) i'r Pwyllgor.

Dywedodd Pennaeth y Gwasanaeth mai pwrpas yr adroddiad oedd rhoi diweddariad i'r Pwyllgor ar y cynnydd o ran uno swyddogaeth reoli'r gwasanaethau ar ôl i'r cyfnod ymgynghori gyda'r holl staff a oedd yng nghwmpas y gwasanaeth newydd ddod i ben. Roedd hefyd yn cynnwys manylion y dangosyddion arfaethedig a fyddai'n cael eu defnyddio i fesur effeithiolrwydd y Gwasanaeth wrth ddarparu canlyniadau, unwaith y byddai'r strwythur rheoli newydd wedi'i roi ar waith ar 1 Ebrill 2017.

Er y byddai'r Gwasanaeth yn gwneud arbedion ariannol drwy uno'r strwythur rheoli, nid oedd unrhyw aelod o staff wedi'i ddiswyddo, ac roedd un aelod o staff wedi'i adleoli. Byddai cynllun busnes newydd yn cael ei lunio unwaith y byddai'r Gwasanaeth newydd yn weithredol ym mis Ebrill. Byddai'r Gwasanaeth yn canolbwyntio ar ddarparu llawer o wasanaethau o fath sy'n ailalluogi, yn hytrach na gwasanaethau a oedd yn creu dibyniaeth ar ofal cymdeithasol, gan yr ystyrid bod y dull hwn yn gwella bywydau defnyddwyr y gwasanaethau yn y tymor hir.

Gan ymateb i gwestiynau gan yr aelodau, dywedodd Pennaeth y Gwasanaeth:

- mai'r sail resymegol ar gyfer uno'r tri gwasanaeth hwn mewn un strwythur rheoli oedd sicrhau eu bod yn gweithio'n effeithiol gyda'i gilydd, gan ategu ac ychwanegu at sgiliau arbenigol ei gilydd;
- mewn perthynas â rheoli rhyddhau pobl o Ysbyty Glan Clwyd, bod hyn yn cael ei wneud drwy 'glwstwr camu i lawr', 1 o 5 yn y Sir – 3 yng ngogledd y Sir (gan gynnwys y 'clwstwr camu i lawr') a 2 yn y de;
- na fu unrhyw achos o oedi wrth drosglwyddo gofal ym mis Ionawr na mis Chwefror 2017 oherwydd unrhyw fethiant gan Adran y Gwasanaethau

Cymdeithasol. Achos yr oedi oedd problemau roedd darparwyr gofal yn eu cael wrth geisio recriwtio staff, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig;

- roedd gwaith ar fynd ar hyn o bryd gyda'r Bwrdd Iechyd i ystyried a ellid defnyddio gwelyau gofal preswyl 'gwag' yn y Sir ar gyfer y cyfnodau cyn rhyddhau cleifion o'r ysbyty, tra roedd pecynnau gofal unigol yn cael eu trefnu ar gyfer y cleifion. Roedd hwn yn faes cymhleth a oedd yn gofyn bod darparwyr gofal annibynnol yn cydweithio. Fodd bynnag, roedd potensial yma i allu defnyddio gwelyau'r ysbyty at ddibenion meddygol;
- Roedd Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (CSSIW) ar hyn o bryd yn ystyried yr hyn y gellid ei wneud o fewn y sector gofal nyrsio er mwyn lleihau'r pwysau ar welyau mewn ysbytai, gan gynnwys a ellid llacio'r angen am sicrhau bod gofal nyrsio ar gael ar y safle bob awr o'r dydd pe bai trefniadau digonol ar waith i alw am ofal nyrsio, pe bai ei angen; ac
- O fis Ebrill 2018 ymlaen, dan ddarpariaethau Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, byddai angen i'r Gwasanaeth Iechyd ac i awdurdodau lleol sefydlu cyllidebau cyfun i wario ar gartrefi gofal, gan geisio gwella canlyniadau ar gyfer defnyddwyr y gwasanaeth a gwella eu lles yn gyffredinol. Roedd gwaith ar fynd ar hyn o bryd mewn perthynas â datblygu'r cyllidebau cyfun ac roedd disgwyl i adroddiad gael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio Partneriaethau ar 6 Ebrill 2017 ar y cynnydd hyd yma yn Sir Ddinbych mewn perthynas â chyllidebau cyfun ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol.

Wrth ddod â'r drafodaeth i ben, bu i'r Pwyllgor annog y swyddogion i barhau i weithio gyda'r Bwrdd Iechyd er mwyn gwella canlyniadau ar gyfer y trigolion, gan sicrhau eu bod yn gallu bod yn annibynnol eto a pharhau i fod yn annibynnol am fwy o amser ac, o ganlyniad, yn llai dibynnol ar wasanaethau gofal cymdeithasol. Felly:

Penderfynwyd:

- i) derbyn yr adroddiad a chefnogi'r dull a fabwysiadwyd i ddarparu Gwasanaeth Byw'n Annibynnol â Chymorth, Ailalluogi a Gweithwyr Cefnogi Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn Sir Ddinbych, yn amodol ar yr uchod; a***
- ii) chyflwyno'r pecyn cyllidebau iechyd a gofal cymdeithasol cyfun, unwaith y bydd ar ei ffurf derfynol, i Bwyllgor Archwilio er mwyn ei archwilio'n fanwl.***

8 RHAGLEN WAITH ARCHWILIO

Cyflwynodd y Cydlynnydd Archwilio adroddiad (a ddosbarthwyd ymlaen llaw) yn gofyn i'r Aelodau adolygu rhaglen waith y Pwyllgor gan roi diweddariad ar faterion perthnasol.

Cyfeiriodd y Cydlynnydd Archwilio at adran 5 yn yr adroddiad a'r eitemau diwygiedig a gynhwysid yn rhaglen y Pwyllgor Archwilio Cymunedau gan Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Archwilio. Roeddent yn cynnwys:

- amnewid adroddiad Adolygu Darpariaeth Ysgolion Cynradd yn Ardal Rhuthun – gohiriwyd hyd nes y byddai'r adolygiad wedi dod i ben ac ymateb Gweinidogol ar Ysgol Llanbedr Dyffryn Clwyd wedi'i dderbyn – am adroddiad Rheoleiddio Dyfeisiau a Pheiriannau Hedfan Di-yrwr;
- cyfeirio rheoli dŵr yn Nglasdir at Grŵp Ardal Aelodau Rhuthun fel mater lleol;
- gwneud cais i'r Pwyllgor ystyried adroddiad gan yr Adran Gynllunio a Gwarchod y Cyhoedd ar y cynnig a gyflwynwyd i'r Cyngor Sir ar 31 Ionawr 2017 ynglŷn â pharcio ceir am ddim i ddeiliaid bathodyn anabledd;
- trefnu bod eitemau'r Gwasanaeth y Tu Allan i Oriau ac Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwylans Cymru ar y rhaglen ar gyfer cyfarfod y Pwyllgor yn yr hydref;
- gwahodd Prif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru i Sesiwn Frifio'r Cyngor ar ôl etholiadau lleol mis Mai.

Penderfynwyd: yn amodol ar yr uchod, gymeradwyo'r rhaglen gwaith i'r dyfodol fel ag y mae yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

9 ADBORTH GAN GYNRYCHIOLWYR Y PWYLLGOR

Nid oedd adborth i'w dderbyn.

Diolchodd y Cadeirydd i aelodau'r Pwyllgor am eu cyfraniad dros y 5 mlynedd ddiwethaf. Talodd deyrnged i'r Cynghorydd Cefyn Williams, a oedd wedi penderfynu peidio â sefyll yn yr etholiad y tro hwn, am ei gefnogaeth, ei bresenoldeb ac am rannu ei brofiad i gynorthwyo wrth lywio'r Pwyllgor.

Diolchodd y Cynghorydd Martyn Holland i'r Cadeirydd am reoli'r cyfarfodydd yn dda.

Daeth y cyfarfod i ben am 11:23am.

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Cymunedau
Dyddiad y Cyfarfod:	15 Mehefin 2017
Swyddog Arweiniol:	Pennaeth Gwasanaethau Addysg a Phlant
Awdur yr Adroddiad:	Pennaeth Addysg
Teitl:	Polisi Cludiant i Ddysgwyr Sir Ddinbych

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1 Darparu adborth yn dilyn ymgynghoriad ar Bolisi Cludiant i Ddysgwyr Sir Ddinbych.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Bod yr Aelodau'n ystyried yr ymatebion i'r ymgynghoriad ac yn cadarnhau a ellir symud ymlaen i'r cam nesaf o fabwysiadu'r polisi.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod yr Aelodau yn:

- 3.1 cadarnhau eu bod wedi darllen, deall ac ystyried yr Asesiad o Effaith ar Les (Atodiad 5) fel rhan o'u hystyriaethau; ac
- 3.2 - Ystyried yr wybodaeth a ddarparwyd ynddynt.
- Trafod yr ymatebion penodol a gafwyd i'r ymgynghoriad; ac
- Argymhell i'r Cabinet bod y polisi'n cael ei gymeradwyo.

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Cefndir

4.1.1 Cyflwynwyd adroddiad i Bwyllgor Archwilio Cymunedau ar 2 Chwefror 2017 i ddarparu manylion y polisi newydd. Yn y cyfarfod hwn, cefnogodd yr Aelodau'r ymagwedd a amlinellwyd ac awdurdodwyd Cymorth Addysg i ymgymryd â'r cam ymgynghori; gydag Asesiad o Effaith ar Les yn cael ei gynnal cyn hynny. Gofynnwyd hefyd bod canlyniad yr ymgynghoriad yn cael ei gyflwyno i bwyllgor archwilio yn y dyfodol, a dyma yw'r adroddiad hwn.

4.1.2 Mae'r polisi drafft a'r cwestiynau ar gyfer yr ymgynghoriad a ddatblygwyd gan Gymorth Addysg wedi'u nodi yn Atodiad 1 a 2 yn y drefn honno. Cynhaliwyd y cyfnod ymgynghori o 13 Mawrth tan 30 Ebrill 2017.

4.1.3 Anfonwyd ceisiadau i gymryd rhan yn yr ymgynghoriad, ynghyd â'r dogfennau perthnasol, at:

- Holl rieni disgyblion ysgolion Sir Ddinbych; dros 13,000 o lythyrau wedi'u hanfon
- Holl benaethiaid a Chyrff Llywodraethu Sir Ddinbych

- Holl reolwyr busnes a chyllid ysgolion Sir Ddinbych
- Penaethiaid ysgolion uwchradd ger ffiniau Sir Ddinbych
- Holl Gynghorwyr Cyngor Sir Ddinbych
- Holl Gynghorau Cymuned Sir Ddinbych
- Pennaeth Addysg yn Wrecsam, Sir y Fflint, Conwy, Powys a Gwynedd.
- Cynrychiolwyr esgobaeth berthnasol
- Aelodau Seneddol Lleol
- Aelodau Cynulliad Lleol
- Cynrychiolwyr Undebau Sir Ddinbych
- Holl staff Sir Ddinbych
- Colegau Llandrillo a Chambria
- Ymgynghoriad disgyblion drwy gynghorau ysgolion uwchradd
- GwE
- Sustrans
- Roedd dogfennau hefyd ar gael yn holl Lyfrgelloedd Sir Ddinbych
- Trefnwyd ymweliadau i Gyrrff Llywodraethu ar gais
- Roedd dogfennau ymgynghori ar gael ar wefan Sir Ddinbych
- Darparwyd hysbysiadau ar gyfryngau cymdeithasol

4.1.4 Noder, cyn anfon y ddogfen allan ar gyfer yr ymgynghoriad newidiwyd enw'r polisi i adlewyrchu'r ffaith ei fod hefyd yn cynnwys cludiant ôl-16. Felly enw'r polisi drafft yn awr yw 'Polisi Cludiant i Ddysgwyr Sir Ddinbych'.

4.2 Ymatebion i'r Ymgynghoriad

4.2.1 O'r ymgynghoriad ar-lein derbyniwyd 64 o ymatebion. Derbyniwyd 15 ymateb pellach naill ai drwy'r post, e-bost neu sgwrs. Mae'r ymatebion unigol wedi'u hasesu a'u categoreiddio. Noder bod rhai ymatebion yn ymdrin â sawl mater ac maent oll wedi'u cofnodi a'u cyfrif yn unigol. Mae'r rhain wedi'u nodi yn **Atodiad 3**.

4.2.2 Croesawyd y polisi gyda sawl ymateb yn nodi ei fod yn darparu mwy o eglurder na'r fersiwn blaenorol, a bod cydnabod perthnasau bwydo rhwng ysgolion a darparu cludiant am ddim ar y seiliau hynny, yn gam ymlaen cadarnhaol ac yn cefnogi lles y plant.

4.2.3 Codwyd y mater o gategoreiddio ysgolion Cymraeg, yn enwedig mewn perthynas ag Ysgol Bro Cinmeirch (Pentre Llanrhaeadr). Mynegwyd pryderon efallai y byddai disgyblion yn symud i Ysgol Pant Pastynog (Prion) i fod yn gymwys i dderbyn cludiant am ddim i Ysgol Glan Clwyd (Llanelwy). Roedd pryderon hefyd y gellir gwneud ceisiadau o'r fath ar gyfer Ysgol Pant Pastynog o dan drefniadau yn seiliedig ar Ffydd gan ei bod yn Ysgol yr Eglwys yng Nghymru a reolir yn wirfoddol. Fodd bynnag, byddai hyn yn dibynnu ar leoedd sydd ar gael; er y byddai'r Awdurdod yn lleoli disgyblion yn yr ysgol Ffydd arall agosaf ar gyfer ceisiadau o'r fath.

Cafwyd ceisiadau hefyd i ddarparu cludiant am ddim i ddisgyblion Ysgol Bro Cinmeirch i Ysgol Glan Clwyd yn ôl disgrisiwn ac/neu y dylai'r ysgol fod yn rhan o glwstwr Glan Clwyd.

- 4.2.4 Oherwydd natur gadarnhaol y newidiadau a wnaed o ran perthnasau ysgolion bwydo, derbyniwyd sawl sylw ynglŷn â gweithredu'r polisi o fis Medi 2017. Roedd hyn yn ymwneud yn bennaf â'r ffaith y bydd rhai yn talu am gludiant consesiwn yn 2017/18 pan fydd yn rhad ac am ddim o 2018/19. O dan y ddeddfwriaeth ni ellir caniatáu gweithredu'r newidiadau i bolisi cludiant yr awdurdod tan fis Medi 2018.
- 4.2.5 Holwyd am gost consesiynau a /neu gonsesiwn wedi'i warantu. Bydd yr agwedd hon yn cael ei thrafod gyda Chludiant i Deithwyr i sicrhau ein bod yn cael ein meincnodi yn erbyn Awdurdodau Lleol eraill Cymru, er mae'r costau hyn yn dibynnu ar amgylchiadau lleol.
- 4.2.6 Roedd nifer o'r ymatebion yn anghytuno â rhai o agweddau allweddol y gofynion deddfwriaethol y mae'n rhaid i'r Awdurdod weithredu yn unol â nhw; megis yr ysgol addas agosaf neu'r rheolau ynglŷn â chludiant dros 2 neu 3 milltir ar gyfer ysgolion cynradd ac uwchradd. Ni all Sir Ddinbych newid y rhain.
- 4.2.7 O ran llwybrau peryglus, roedd nifer o sylwadau yn cydnabod bod yr Awdurdod wedi ymateb yn gadarnhaol, yn y polisi newydd hwn, i'r materion a godwyd yn 2015. Roedd rhai hefyd wedi gofyn am asesiad ar gyfer yr holl lwybrau ledled y Sir ac nid dim ond pan dderbynnir cais newydd am gludiant. Byddai'n anodd cyflawni cais o'r fath mewn gwirionedd; fodd bynnag, mae gan yr Awdurdod broses gadarn ar waith i ymgymryd ag asesiadau ar yr holl lwybrau newydd ac rydym wedi asesu a chofnodi dros 150 o lwybrau peryglus ar hyn o bryd.
- 4.2.8 **Ymatebion gan Gynghorau Ysgol**
Diolch i gydweithwyr o dîm rhwydwaith 14-19 Sir Ddinbych, cynhaliwyd sesiynau wedi'u hwyluso gyda disgyblion ysgolion mewn 6 o ysgolion uwchradd Sir Ddinbych. Mae adroddiad ynglŷn â'r ymgynghoriad hwn wedi'i nodi yn **Atodiad 4**.
- 4.2.9 Derbyniwyd 73 o ymatebion o'r sesiynau hyn a darparodd y broses fforwm priodol i'r disgyblion leisio eu safbwyntiau. Croesawyd y polisi presennol a derbyniwyd sawl sylw cadarnhaol. Cafwyd sylwadau penodol hefyd a oedd yn adlewyrchu'r ymgynghoriad ar-lein, a bydd Cymorth Addysg / Gwasanaethau i Deithwyr yn olrhain y rhain ac yn darparu adborth i gynghorau ysgol yn y dyfodol.

4.2.10 **Newidiadau Arfaethedig Eraill**

Yn dilyn y canllawiau diweddar a dderbyniwyd gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, bydd y broses apêl yn y polisi newydd yn cael ei diwygio ychydig. Awgrymir yn eu canllaw arfer gorau y dylid cael proses apêl gyda 2 gam gyda swyddogion yn asesu'r apêl i ddechrau a cham 2 yn banel apêl lle gall rhieni/gofalwyr fod yn bresennol. Bydd y broses hon yn cael ei mabwysiadu yn y Polisi Cludiant i Ddysgwyr newydd.

Crynodeb

- 4.2.12 Darparodd y broses ymgynghori adborth gwerthfawr ar sawl maes. Roedd yn cael ei ystyried fel gwelliant sylweddol ac ymagwedd sy'n fwy cytbwys na'r polisi blaenorol.

4.2.13 Mae'r holl sylwadau unigol a wnaed, sydd yn yr Atodiadau, wedi'u nodi. Bydd rhai o'r awgrymiadau ar gyfer mân welliannau yn cael eu hymgorffori a hysbyswyd Cludiant i Deithwyr ynglŷn ag unrhyw faterion penodol a godwyd ynglŷn â'u swyddogaethau.

4.3 Y camau nesaf

4.3.1 Yn dilyn y cam ymgynghori, roedd yr amserlen wreiddiol yn ei gwneud yn ofynnol bod y polisi'n cael ei gadarnhau erbyn diwedd mis Mehefin 2017, gyda'r polisi'n cael ei gymeradwyo gan y Cabinet cyn mis Medi 2017. Yna gellir gweithredu'r polisi o fis Medi 2018.

4.3.2 Cynigir nad oes angen newid y polisi ei hunan na'i strwythur yn dilyn yr ymgynghoriad a bod yr aelodau yn rhoi cymeradwyaeth i'r swyddogion symud ymlaen â'r broses i fabwysiadu a chymeradwyo'r polisi drwy'r Cabinet.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae'r gwasanaethau a ddisgrifir yma oll yn gefnogol i flaenoriaeth "Gwella Addysg".

6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae disgwyliad bydd cost y gwasanaeth yn cynyddu i ddiwallu'r rhwymedigaethau statudol o dan Mesur Teithio Gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 a'r newidiadau yn y polisi. Fel y soniwyd yn y cyfarfod Archwilio blaenorol, mae Cymorth Addysg yn gweithio gyda Chludiant i Deithwyr ar oblygiadau cost y drafft newydd, yn enwedig y trefniadau ysgolion bwydo arfaethedig. Fodd bynnag, mae sicrhau bod cyllideb cludiant ysgol wedi'i graddio'n gywir i ddiwallu'r gofynion statudol yn bwysig iawn. Tynnwyd sylw at bwysau cyllidebol posibl o £300,000 ac mae wedi'i ariannu fel rhan o gyllideb gymeradwy'r Cyngor ar gyfer 2017/18. Ni fydd y gost benodol yn eglur nes bo'r contractau newydd wedi'u cadarnhau yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les? Gellir lawrlwytho adroddiad cyflawn yr Asesiad o Effaith ar Les oddi ar y [wefan](#), a dylid ei gynnwys fel atodiad i'r adroddiad hwn

Nodir canfyddiadau'r Asesiad o Effaith ar Les yn Atodiad 5 ac fe'u darparwyd fel rhan o'r broses ymgynghori hefyd.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?

Cyflwynwyd adroddiad blaenorol i Bwyllgor Archwilio Cymunedau ym mis Chwefror 2017. Gofynnwyd i holl Aelodau'r Cyngor gymryd rhan yn unigol yn y broses ymgynghori.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Mae'n bwysig fod gan y cyngor bolisi cludiant priodol ar waith. Cytunodd yr Aelodau Etholedig y dylid adolygu'r Polisi Cludiant yng Ngweithdy Rhyddid a Hyblygrwydd yr

Aelodau a gynhaliwyd ym mis Mehefin 2014. Mae'r polisi diwygiedig a gyflwynwyd ar gyfer yr ymgynghoriad yn estyniad o'r gwaith hwn. Mae cyllid ychwanegol wedi'i gytuno fel rhan o gyllideb 2017/18 er bydd y costau gwirioneddol yn dod yn fwy eglur pan y cadarnheir y contractau yn y flwyddyn academaidd newydd.

10. Pa risgiau sydd yna ac oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Efallai bydd cyhoeddusrwydd drwg o ran diweddarau'r Polisi hwn, er mai'r newidiadau yw egluro'r rhwymedigaethau o dan Fesur Teithio Gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 ac ymateb i'r materion a'r pryderon a amlygwyd yn flaenorol yn y polisi cyfredol. Dengys yr ymgynghoriad y croesawyd y newidiadau hyn.

11. Grym i wneud y Penderfyniad

11.1 Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008

11.2 Adran 7.4.1 o Gyfansoddiad y Cyngor sy'n nodi pwerau Archwilio o ran datblygu ac adolygu polisi.

Swyddog Cyswllt:

Pennaeth Addysg

Rhif ffôn: 01824 708009

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Cyngor Sir Ddinbych

Polisi Cludiant i Ddysgwyr

Gwasanaethau Plant ac Addysg

Rheoli Dogfennau

Cofnod Diwygio'r Ddogfen

Medi 2015	Fersiwn 1
Mawrth 2017	Fersiwn 2 o'r Ymgynghoriad

1.0 CYFLWYNIAD

- 1.1** Mae hi'n ddyletswydd ar Gyngor Sir Ddinbych i ddarparu cludiant ysgol yn unol â Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 a Teithio gan Ddysgwyr: Darpariaeth Statudol a Chanllawiau Gweithredol 2014.
- 1.2** Er mwyn cyflawni'r gofyn hwn, mae'n rhaid i'r Awdurdod dalu sylw i'r agweddau canlynol wrth wneud trefniadau ar gyfer dysgwyr sydd fel rheol yn breswylwyr o fewn Sir Ddinbych:
- Oedran y dysgwr
 - Y pellter o'r cartref i'r ysgol
 - Natur y daith o'r ysgol i'r cartref
 - Ceisiadau am addysg Gymraeg neu Saesneg
 - Ceisiadau am addysg ffydd
 - Anghenion dysgwyr sydd ag anabledau neu anghenion dysgu ychwanegol
 - Anghenion dysgwyr sy'n 'derbyn gofal' gan yr Awdurdod Lleol
 - Anghenion dysgwyr sy'n byw mewn dau gartref (preswyl deuol)
- 1.3** Nid yw'r rhestr hon yn un gynhwysfawr; mae'n rhaid i'r Awdurdod ystyried amgylchiadau pob dysgwr yn unigol, gan ystyried unrhyw gynrychioliadau gan rieni / gwarcheidwaid ac unrhyw weithwyr proffesiynol perthnasol. Mewn rhai amgylchiadau penodol, mae'r Mesur yn caniatáu i'r Awdurdod Lleol ddefnyddio disgrisiwn wrth wneud penderfyniadau ar y gwasanaethau a ddarperir. Fe amlinellir yr elfennau disgrisiwn hyn yn adran 3 y polisi hwn.
- 1.4** O dan y polisi hwn fe ddarperir cludiant i fyfyrwyr ôl-16 i Golegau Addysg Bellach fel trefniant yn ôl disgrisiwn. Gweler adran 3.5 a 3.6.
- 1.5** Mae'n rhaid i'r Awdurdod ddarparu cludiant o'r cartref i'r ysgol am ddim o dan rai amgylchiadau penodol. Amlinellir yr amgylchiadau hyn yn adran 2. Nid yw'r ddyletswydd hon i ddarparu cludiant o'r fath ond yn berthnasol os yw'r plentyn fel arfer yn preswylwyr yn ardal yr Awdurdod.
- 1.6** Bydd yr Awdurdod Lleol yn ymdrechu i ddarparu cludiant diogel, effeithlon a chost effeithiol ar gyfer y dysgwyr hynny sy'n gymwys o dan y polisi hwn.
- 1.7** Efallai y b rhai amgylchiadau lle byddai trefniadau cludiant ychwanegol neu wahanol yn fwy cost effeithiol na'r ddarpariaeth a nodwyd yn y polisi. Felly, os gellir dangos fod y dewis amgen yn fwy cost effeithiol ac effeithlon, mae gan yr Awdurdod Lleol yr hawl i ddefnyddio disgrisiwn lle bo'n briodol.
- 1.8** Fe ddarperir cludiant o'r cartref i'r ysgol i ddysgwyr cymwys rhwng eu cyfeiriad cartref neu fan codi dynodedig, â'r ysgol gymwys y maent wedi eu cofrestru ynddi. Ni ddarperir cludiant ysgol am ddim i gyfeiriad aelod arall o'r teulu neu ffrindiau, cyfeiriad gwaith y rhieni neu gyfleuster gofal plant o unrhyw fath.
- 1.9** Fe ddaw y Polisi hwn i rym ar y 1 Medi 2018. Bydd unrhyw drefniadau cludiant a oedd wedi eu hasesu a'u darparu o dan bolisi blaenorol Sir Ddinbych yn parhau, oni bai fod unrhyw newid yn amgylchiadau'r disgybl a fyddai'n golygu fod yn rhaid gwneud cais

newydd, e.e. symud cartref neu ysgol / Coleg Addysg Bellach. Mae manylion ar sut i wneud cais wedi eu cynnwys yn adran 4.

2. CLUDIANT O'R CARTREF I'R YSGOL

2.1 Ysgolion Cymwys

Bydd Cyngor Sir Ddinbych yn darparu cludiant am ddim i ddysgwyr sy'n bodloni'r meini prawf a nodir yn y polisi hwn. Mae'r polisi yn cyfeirio at gludiant i ac o ysgolion cymwys yn y categorïau canlynol:

- ysgol gymunedol, reoledig, sefydledig neu wirfoddol a gynorthwyr
- ysgol arbennig nas cynhelir
- uned cyfeirio disgyblion
- ysgol annibynnol a enwir mewn datganiad anghenion addysgol arbennig
- ac ysgol ymddiriedolaeth wirfoddol a gynorthwyr

2.2 Meini Prawf Pellter

Mae'r Mesur Teithio gan Ddysgwr (Cymru) 2008 yn nodi y bydd cludiant am ddim yn cael ei ddarparu i ddysgwyr o oed ysgol statudol dim ond os yw'r pellter o'u cartref i'r ysgol addas agosaf o leiaf:

- (a) 2 filltir ar gyfer disgyblion Ysgol Gynradd
- (b) 3 milltir ar gyfer disgyblion Ysgol Uwchradd

2.3 Yr Ysgol Addas Agosaf

Yr ysgol addas agosaf yw ysgol sy'n darparu addysg sy'n briodol i oedran, gallu a dawn y dysgwr, ac unrhyw angen dysgu sydd ganddo. Fel arfer, bydd yn ysgol wedi ei lleoli yn yr ardal y mae'r dysgwr yn byw ynddi, neu ysgol arall (e.e. y tu allan i'r sir) os yw'n agosach i'w cartref.

Gall breswylwyr Sir Ddinbych ddod o hyd i'w hysgol leol agosaf drwy fynd i '[Fy Eiddo](#)' ar dudalen gartref Sir Ddinbych, neu drwy fynd i: <http://mylocalschool.wales.gov.uk/?lang=cy>

2.4 Ysgolion Bwydo

Mae'r Awdurdod yn cydnabod fod rhai Ysgolion Cynradd penodol yn ysgolion bwydo naturiol i rai Ysgolion Uwchradd penodol. Mae Atodiad 1 yn dangos perthnasau y gwahanol ysgolion. Drwy drefniant yn ôl disgresiwn, fe all yr Awdurdod hefyd ddarparu cludiant ysgol am ddim i rai disgyblion o ysgolion uwchradd dynodedig, hyd yn oed os nad yw'r ysgol yn yr ysgol uwchradd addas agosaf iddynt. Mae mwy o wybodaeth yn adran 3.4 o dan Cludiant Ysgol yn ôl Disgresiwn.

2.5 Mesur Pellter

O ran asesiadau'r meini prawf pellter a nodir yn adran 2.2, bydd y cyfrifiad cartref i ysgol yn cadw at yr arweiniad a ddarperir yn Teithio gan Ddysgwyr: Darpariaeth Statudol a Chanllawiau Gweithredol 2014. Bydd y daith i'r ysgol yn cael ei mesur o ffin y cartref at giât yr ysgol, ac fe all gynnwys llwybrau cerdded, llwybrau ceffylau a llwybrau eraill, yn ogystal â ffyrdd wedi eu mabwysiadu. Nid yw o reidrwydd yn y pellter byrraf gan ddefnyddio ffordd.

Pan fo disgwyl rhesymol i ddysgwr gerdded i'r ysgol, fe fesurir y pellter gan ddefnyddio'r llwybr byrraf ar gael sy'n caniatáu i'r plentyn, ynghyd ag oedolyn cyfrifol fel bo'r angen, gerdded mewn diogelwch rhesymol; gan ystyried oedran ac anghenion y plentyn. Os yw'r cartref ar ffordd nad yw wedi ei mabwysiadu, yna bydd y llwybr yn cael ei fesur o'r fan lle mae'r eiddo yn cyffwrdd priffordd wedi'i mabwysiadu neu lwybr wedi'i fabwysiadu. Bydd pob pellter yn cael ei gyfrifo gan ddefnyddio meddalwedd dewisol yr Awdurdod.

Ar gyfer asesiadau dros y meini prawf pellter a nodir yn adran 2.2, bydd y pellter o'r cartref i'r ysgol addas agosaf yn cael ei fesur ar hyd y llwybr ffordd byrraf bosib; hynny yw o ffin y cartref at giât yr ysgol addas agosaf gan ddefnyddio meddalwedd dewisol yr Awdurdod. Fodd bynnag, os yw'r cartref ar ffordd heb ei mabwysiadu, yna bydd y pellter yn cael ei fesur o'r man y mae'r ffordd heb ei mabwysiadu yn cwrdd â'r briffordd sydd wedi'i mabwysiadu.

Bydd pob cyfrifiad yn defnyddio mesuriadau pellter i'r 0.1 milltir agosaf, wedi eu mesur gan feddalwedd dewisol yr Awdurdod.

2.6 Cludiant Cynradd ac Uwchradd

Ar gyfer Ysgolion Cynradd ac Uwchradd, bydd yr Awdurdod yn darparu cludiant am ddim i'r ysgol addas agosaf, yn unol â meini prawf y polisi hwn. Fe all yr Awdurdod hefyd gymeradwyo darpariaeth yn ôl disgrisiwn, gan ddefnyddio'r meini prawf a nodir yn adran 3.

2.7 Dewis Rhieni / Gwarcheidwaid

Mae gan bob rhiant / gwarcheidwad yr hawl i geisio am le i'w plentyn mewn unrhyw ysgol, cyn belled ag y bo lle yn yr ysgol honno. Pe bai'r cais yn cael ei dderbyn, mae'r rhiant / gwarcheidwad yn colli eu hawl am gludiant ysgol am ddim os nad yw'r ysgol yn yr ysgol addas agosaf, neu yn yr ysgol uwchradd ddynodedig ar gyfer yr ysgol gynradd bwydo y maent yn ei fynychu.

Mae hyn yn bodloni'r gofynion a amlinellir yn Teithio gan Ddysgwyr: Darpariaeth Statudol a Chanllawiau Gweithredol 2014.

PWYSIG - **Cynghorir Rhieni / Gwarcheidwaid i ystyried unrhyw oblygiadau cludiant ysgol cyn mynegi dewis am le ysgol. Gweler adran 2.3 ynglŷn ag ysgol addas agosaf.**

2.8 Derbyniadau Ysgol

Os nad yw rhieni / gwarcheidwaid wedi gallu diogelu lle i'w plentyn yn eu hysgol addas agosaf, neu os yw eu hysgol uwchradd ddynodedig (o'r ysgol gynradd bwydo briodol) yn llawn, yna bydd cludiant am ddim yn cael ei ddarparu i'r ysgol addas agosaf nesaf, cyn belled â bod y meini prawf pellter a nodir yn adran 2.2 yn cael eu bodloni.

2.9 **Mannau Codi**

Ym marn gyffredinol Cyngor Sir Ddinbych, fe all y ddarpariaeth o fannau codi ffurfio rhan addas o drefniadau cludiant o dan adran 3 y Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008.

Bydd disgwyl i ddysgwyr sy'n gymwys am gludiant adael o fan codi wedi ei benderfynu ymlaen llaw, oni nodir yn wahanol wrth brosesu'r cais. Bydd yr Awdurdod yn ymdrechu i leoli manau codi yn weddol agos i gartrefi'r dysgwyr, a dim pellach na'r pellteroedd statudol a nodir yn adran 2.2. Disgwylir i rieni / gwarcheidwaid ddefnyddio'r manau codi dynodedig i sicrhau fod eu plentyn yn teithio'n ddiogel a phrydlon i'r ysgol ac oddi yno. Bydd unrhyw bellter yn cael ei fesur gan ddilyn yr egwyddorion a nodir yn adran 2.5. Bydd yr asesiad hefyd yn ystyried llwybrau peryglus ac yn dilyn yr egwyddorion a nodir yn adran 2.10.

Cyfrifoldeb y rhieni / gwarcheidwaid yw sicrhau bod eu plentyn yn cyrraedd y man codi yn brydlon a'u bod yn mynd ar y cerbyd yn ddiogel. Mae'n rhaid iddynt hefyd sicrhau bod oedolyn cyfrifol yn cwrdd â'r plentyn pan fydd yn dychwelyd adref o'r ysgol, os yw oedran neu anghenion y plentyn yn gofyn am hynny.

Os nad oes oedolyn cyfrifol yno i gwrdd â'r plentyn, sydd o oedran neu chyda anghenion sy'n gofyn am gael rywun i'w hebrwng, yna bydd costau ychwanegol yn cael eu codi; oherwydd efallai y byddai hi'n angenrheidiol i Swyddogion gael cyngor gan y Gwasanaethau Plant, a phe bai angen, drefnu i'r plentyn gael ei roi yng ngofal yr Awdurdod Lleol.

Nodyn: Does dim yn cael ei nodi yn y Polisi hwn sy'n creu'r disgwyliad y dylai pob plentyn gerdded i'r manau codi, oherwydd mewn rhai achosion byddai hynny yn amhriodol. Mae'r Awdurdod yn cadw cofrestr o'r llwybrau peryglus y mae'n ymwybodol ohonynt; mae'r gofrestr yn ffurfio rhan o'r broses o ystyried ac asesu ceisiadau cludiant. Fodd bynnag, pe bai rhiant / gwarcheidwad yn credu nad yw defnyddio man codi yn addas ar gyfer eu plentyn, yna fe ddylent ddod â'u pryderon i sylw'r Awdurdod. Yna bydd yr Awdurdod yn ystyried y sefyllfa cyn penderfynu a oes angen unrhyw drefniadau cludiant gwahanol ar gyfer y plentyn hwnnw ai peidio; er mwyn sicrhau fod gofynion y Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru 2008) yn cael eu bodloni.

Mae gan yr Awdurdod Lleol yr hawl i adolygu'r manau codi er mwyn sicrhau fod y daith yn un ddiogel, ac er mwyn sicrhau fod y ddarpariaeth fwyaf cost effeithiol yn cael ei gweithredu.

Unwaith y bydd cymhwysedd am gludiant ysgol wedi ei gadarnhau, bydd adran Cludiant Teithwyr Sir Ddinbych yn cysylltu â rhieni / gwarcheidwaid i rannu gwybodaeth am y manau codi a ddefnyddir ac amserau'r gwasanaeth.

2.10 Llwybrau Peryglus

O ran y dysgwyr hynny sy'n byw'n nes na'r pellteroedd cymwys statudol a ddangosir yn adran 2.2, bydd yr Awdurdod Lleol yn darparu cludiant ar eu cyfer os yw'n credu fod y llwybr i'r ysgol yn un peryglus. Fe asesir llwybrau peryglus gan un o Swyddogion Diogelwch Ffordd priodol Sir Ddinbych, gan ddilyn y canllawiau a roddir yn Teithio gan Ddysgwyr: Darpariaeth Statudol a Chanllawiau Gweithredol 2014.

Os yw manau codi yn cael eu defnyddio, bydd yr Awdurdod Lleol hefyd yn ystyried a oes llwybrau peryglus a all atal dysgwyr rhag cerdded i'r manau hyn, yng ngofal oedolyn cyfrifol fel bo'r angen. Mewn achosion o'r fath, bydd yr Awdurdod Lleol yn cynnal asesiad o'r sefyllfa ac yn darparu cludiant o'r cartref i'r man codi, neu'n uniongyrchol i'r ysgol (pa un bynnag sydd fwyaf effeithlon).

Fe ddylid nodi, pan fo rhieni / gofawlyr wedi defnyddio eu hawl i ddewis ysgol yn ôl dewis rhieni / gwarcheidwaid (gweler adran 2.7), cyfrifoldeb y rhieni / gwarcheidwaid yw sicrhau cludiant o'r cartref i'r ysgol.

Bydd yr Awdurdod Lleol yn cadw cofrestr o'r holl lwybrau sydd wedi eu hasesu yn Sir Ddinbych, ac yn ychwanegu unrhyw lwybrau newydd sy'n cael eu gwerthuso. Bydd yr Awdurdod yn adolygu'r gofrestr gyfan bob 5 mlynedd er mwyn sicrhau fod pob llwybr yn dal i ddisgyn o dan y categori cywir.

2.11 Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)

Mae'r Awdurdod Lleol yn darparu addysg addas a pherthnasol i bob plentyn sydd ag anghenion dysgu ychwanegol er mwyn sicrhau eu bod yn datblygu i'w llawn botensial.

Fe asesir lefel yr angen gan weithwyr proffesiynol perthnasol o Adran Addysg Sir Ddinbych, a bydd yr asesiad hwn yn pennu'r math o gludiant a fydd yn cael ei gynnig. Yna fe ddarperir cludiant yn unol â'r cyngor a roddir a bydd yn cael ei adolygu'n flynyddol.

Os oes gan blentyn Ddatganiad Anghenion Addysgol Arbennig neu Gynllun Iechyd a Gofal Addysgol, fe ellir cynnwys cludiant ysgol fel rhan o'r ddarpariaeth a wneir ar gyfer y plentyn, fel rhan o'u Datganiad / Cynllun Iechyd a Gofal Addysgol. Os ydyw, yna bydd cludiant yn cael ei ddarparu. Fodd bynnag, efallai na fydd cludiant yn cael ei ddarparu os yw'r rhieni / gwarcheidwaid wedi defnyddio eu hawl i ddewis ysgol nad yw'n yr ysgol addas agosaf (Gweler adran 2.7).

Os nad yw cludiant ysgol yn cael ei gynnwys yn Natganiad / Cynllun y plentyn, yna efallai y bydd ganddo yn dal hawl i gael cludiant o'r cartref i'r ysgol o dan y polisi, cyn belled â bod yr ysgol y mae'n ei fynychu yn yr ysgol addas agosaf gyda lle iddo, a'i fod yn bodloni'r meini prawf.

2.12 Plant sy'n Derbyn Gofal

Plant sy'n Derbyn Gofal yw'r term a ddefnyddir yn Neddf Plant 1989 i ddisgrifio plant o dan 18 oed sy'n derbyn gofal a llety gan Wasanaeth Plant yr Awdurdod Lleol; yn aml gyda gofawlyr maeth.

Mae'r Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 yn nodi fod yr un meini prawf asesu yn berthnasol i Blant sy'n Derbyn Gofal â phlant nad ydynt mewn gofal; fodd bynnag, nid oes angen i'r ysgol y maent yn ei fynychu fod yn yr ysgol sydd agosaf i'w cartref nac i gyfeiriad eu lleoliad.

Os yw'r Plentyn sy'n Derbyn Gofal yn mynychu ysgol sy'n agosach na'r pellter a nodir yn adran 2.2, yna ni fydd cludiant am ddim yn cael ei ddarparu. Ond, fe ellir defnyddio'r eithriadau a nodir yn adran 3.

Os yw'r Plentyn sy'n Derbyn Gofal yn mynychu ysgol sydd bellach na'r pellter a nodir yn adran 2.2, yna fe ddarperir cludiant i'r ysgol hwnnw er mwyn sicrhau parhad o ran addysg a chyn lleied o aflonyddwch ag sydd bosib, gan hefyd sicrhau lles y plentyn. O ran teithiau i leoliadau sydd y tu allan i'r sir, neu rai sy'n cynnwys teithiau hir, fe ellir defnyddio prawf rhesymoldeb. Bydd y prawf hwn yn ystyried pellter, amser y daith a pha mor agos yw sefydliadau addas eraill.

2.13 Preswyllo Deuol

Bydd yr Awdurdod Lleol yn darparu cludiant i ddysgwyr sy'n byw mewn mwy nag un cartref – oherwydd eu hamgylchiadau teuluol. Bydd angen i o leiaf un o'r cartrefi hyn fod wedi ei leoli yn Sir Ddinbych. Fodd bynnag, mae hyn yn amodol ar y ffaith fod yr ysgol a fynychir yn yr ysgol addas agosaf i'r prif gartref, neu a gytunir i fod yn yr ysgol addas agosaf gan ystyried lleoliad y ddau gartref. Mae'n rhaid darparu tystiolaeth o breswyllo deuol; byddwn yn ystyried y prif gartref i fod yn y cyfeiriad cartref sy'n derbyn y budd-dal plant.

Os yw'r ail gartref mewn Awdurdod Lleol gwahanol, yna cyfrifoldeb yr Awdurdod hwnnw fydd ystyried trefniadau cludiant y daith honno i'r ysgol. Felly, fe ddylai rhieni / gwarcheidwaid wneud cais i'r Awdurdod Lleol berthnasol honno.

3. CLUDIANT YSGOL YN ÔL DISGRESIWN

3.1 Trefniadau yn ôl Disgresiwn

O fewn y Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008, gellir gwneud trefniadau yn ôl disgresiwn o dan adran 6 o'r Mesur. Mewn rhai achosion fe ellir codi tâl ar y rhiant / gwarcheidwad sy'n gyfrifol.

3.2 Ysgolion Ffydd

Yn ôl disgresiwn, bydd yr Awdurdod yn darparu cludiant i'r ysgol ffydd addas agosaf os mai hyn yw dewis y rhiant /gwarcheidwad. Bydd hyn yn digwydd hyd yn oed os nad yw'r ysgol yn yr ysgol addas agosaf. Bydd y meini prawf pellter a nodir yn adran 2.2 yn dal i gael eu defnyddio. Gweler y tabl yn Atodiad 1 am fwy o wybodaeth am ysgolion ffydd.

Os yw'r ysgol ffydd addas agosaf wedi ei lleoli y tu allan i'r Sir yna bydd yr Awdurdod yn dal i ddarparu cludiant.

3.3 Addysg Cyfrwng Gymraeg neu Saesneg

Yn unol ag adran 10 o Fesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008, mae'r Awdurdod yn hyrwyddo'r mynediad at addysg cyfrwng Gymraeg gan ddarparu cludiant yn ôl disgresiwn i'r ysgol cyfrwng Gymraeg neu Saesneg agosaf, yn unol â dewis y rhieni / gwarcheidwaid. Bydd hyn yn digwydd hyd yn oed os nad yw'r ysgol yn eu hysgol addas agosaf.

Addysg Cyfrwng Gymraeg fyddai ysgol sydd â chategori o un ai 1 neu 2 yng nghanllawiau Llywodraeth Cymru ar Ddarpariaeth Cyfrwng Gymraeg. O ran Categori 2, byddai'n ysgol lle mae o leiaf 80% o'r pynciau (gan eithrio Cymraeg a Saesneg) yn cael eu dysgu drwy gyfrwng y Gymraeg, ond hefyd yn cael eu dysgu drwy gyfrwng y Saesneg. Mae'r tabl yn Atodiad 1 yn dangos categorïau Ysgolion Cyfrwng Gymraeg Sir Ddinbych.

Os yw'r ysgol cyfrwng Gymraeg neu Saesneg agosaf y tu allan i'r Sir yna bydd cludiant yn dal i gael ei ddarparu gan yr Awdurdod. Ni fyddwn ond yn ystyried dewis yn erbyn ysgolion Cyfrwng Gymraeg neu Cyfrwng Saesneg. Bydd y meini prawf pellter a nodir yn adran 2.2 yn dal i gael eu defnyddio.

3.4 Trefniadau ar gyfer Ysgolion Bwydo

Ar sail disgresiwn, mae'r Awdurdod yn cydnabod fod rhai ysgolion Cynradd penodol yn ysgolion bwydo naturiol i rai ysgolion Uwchradd penodol. Felly, o ran addysg Uwchradd, fe ellir darparu cludiant ysgol am ddim i un ai'r Ysgol Uwchradd addas agosaf neu'r ysgol Uwchradd y cydnabyddir y mae'r ysgol gynradd yn ei bwydo; cyn belled â bod y dysgwr yn byw yn bellach na'r meini prawf pellter a nodir yn 2.2 ac y cytunir bod y daith yn un rhesymol; mae'r meini prawf hyn i'w gweld isod.

Mae gan yr Awdurdod yr hawl i roi prawf rhesymoldeb i'r rhieni / gwarcheidwaid hynny sy'n ceisio am gludiant ysgol uwchradd ar sail ysgolion bwydo. Er mwyn derbyn cludiant ysgol am ddim yn seiliedig ar yr elfen hon o'r polisi, mae'n rhaid i'r dysgwr:

- Fod wedi bod yn mynychu eu hysgol gynradd addas agosaf o leoliad eu cartref, fel yr aseswyd pan gawsant eu derbyn.
- Bodloni'r meini prawf pellter ar gyfer ysgolion uwchradd a nodir yn adran 2.2.
- Os bydd dysgwyr yn symud tŷ cyn dechrau yn yr ysgol uwchradd yna bydd yn rhaid ail-asesu eu hawl am gludiant, yn unol â'r meini prawf a nodir yn adran 2.
- Mewn achosion lle nad yw dysgwyr wedi mynychu eu hysgol gynradd addas agosaf oherwydd dewis y rhieni / gwarcheidwaid, yna ni fydd adran 3.4 yn berthnasol. Bydd asesiad y cais am gludiant ysgol felly'n seiliedig yn unig ar yr ysgol Uwchradd addas agosaf.

3.5 Cludiant Ôl-16

Mae'r Awdurdod Lleol yn darparu cludiant yn ôl disgrisiwn y tu hwnt i oedran ysgol statudol; bydd yn rhaid i ddysgwyr Sir Ddinbych fyw 3 milltir neu bellach i ffwrdd o'r Coleg Addysg Bellach neu'r ysgol addas agosaf. Mae'n rhaid i'r dysgwr fod yn astudio'n llawn amser a bod o dan 19 mlwydd oed ar y 1af o Fedi ar gyfer y flwyddyn academaidd y mae'n astudio'r cwrs. Bydd cludiant yn cael ei ddarparu i'r ysgol uwchradd agosaf a ddynodir gan yr Awdurdod i wasanaethu cyfeiriad cartref y dysgwr yn unig, neu yn achos cyrsiau galwedigaethol llawn amser, i'r coleg Addysg Bellach agosaf. Bydd cludiant rhwng sefydliadau addysgu sy'n gweithio mewn partneriaeth â'i gilydd yn cael ei ddarparu o dan y Rhwydwaith Dysgu 14-19, fel a nodir yn adran 3.6 isod.

3.6 Rhwydwaith Dysgu 14-19

Ar y funud mae'r Awdurdod yn darparu rhwydwaith o deithiau cludiant rhwng rhai ysgolion a cholegau Addysg Bellach, sy'n cydweithio er mwyn sicrhau fod disgyblion yn cael mynediad at amrywiaeth eang o gyrsiau addysgol. Bydd cludiant am ddim yn cael ei ddarparu pan fo rhaid i ddysgwyr deithio rhwng sefydliadau i fynychu'r cyrsiau partner angenrheidiol. Fe wneir holl drefniadau y teithiau hyn drwy'r ysgolion a'r colegau Addysg Bellach sy'n cymryd rhan.

3.7 Ad-drefnu Ysgolion

Mewn sefyllfa lle mae ysgol wedi cael ei had-drefnu, bydd yr Awdurdod Lleol yn ystyried yr opsiynau mwyaf priodol o ran cludiant ysgol. Fe all hyn gynnwys darparu cludiant am ddim am gyfnod penodol, yn ddibynnol ar yr amgylchiadau. Bydd trefniadau o'r fath yn cael eu darparu yn ôl disgrisiwn ac yn cael eu cofnodi fel rhan o'r broses ad-drefnu; fel bod yr ysgolion perthnasol, rhieni / gwarcheidwaid, ac unrhyw unigolion eraill a all gael eu heffeithio, yn ymwybodol o delerau'r trefniadau.

3.8 Symud Tŷ

Mewn sefyllfa lle bo dysgwr sy'n arfer derbyn cludiant ysgol am ddim, yn symud tŷ hanner ffordd drwy'r flwyddyn academaidd, bydd y cludiant am ddim yn stopio os nad ydynt yn parhau i fynychu eu hysgol addas agosaf.

Os ydynt rhan o'r ffordd drwy eu cwrs TGAU (blynyddoedd ysgol 10 ac 11), yna bydd yr Awdurdod yn parhau i ddarparu cludiant yn ôl disgrisiwn nes bod y blynyddoedd academaidd hyn wedi eu cwblhau; hynny yw, tan ddiwedd blwyddyn 11.

Mae'r drefniant hon yn ddibynnol ar y ffaith fod y dysgwr yn breswylwr arferol yn ardal yr Awdurdod. **Nodyn:** Mae gan yr Awdurdod Lleol hefyd yr hawl i brofi rhesymoldeb y

cludiant a geisir o dan yr amod hwn, gan roi ystyriaeth i'r pellter, amser y daith a pha mor agos ydyw i sefydliadau addas eraill.

Bydd pob ail-asesiad am gludiant ysgol yn dilyn y meini prawf a amlinellir yn adran 2. Nid yw'r adran hwn yn berthnasol os yw rhieni / gofalwyr wedi dewis ysgol nad yw'n eu hysgol addas agosaf, fel y nodir yn adran 2.7.

3.9 Trosglwyddiadau Ysgol wedi eu Rheoli

Pan fo trosglwyddiadau ysgol wedi eu rheoli yn cael eu cefnogi gan bennaeth yr ysgol newydd a'r Gwasanaethau Addysg, bydd rhieni / gwarcheidwaid yn ymwybodol o'r trefniant hwn ac yn cael eu cynnwys mewn trafodaethau ar lefel ysgol. O dan yr amgylchiadau hyn, fe ellir darparu cludiant ysgol yn ôl disgresiwn; bydd y ddarpariaeth yn ffurfio rhan o gytundeb a gweithrediad pob unigolyn wrth geisio newid mewn ysgol er lles y dysgwr.

Cyfrifoldeb y rhiant / gwarcheidwad yw sicrhau eu bod yn cyfathrebu'n llawn â'r Awdurdod a'r ysgol wrth geisio trosglwyddiad wedi ei reoli. Mae'n rhaid dilysu sefyllfa o'r fath a sicrhau bod tystiolaeth ar gael. Mae hyn yn galluogi'r adran Cymorth i Ysgolion i wneud penderfyniad doeth yn seiliedig ar y dystiolaeth sy'n cefnogi'r cais am gludiant.

Pan nad oes tystiolaeth ar gael, a / neu phan fo rhieni / gwarcheidwaid yn gwrthod cymryd rhan yn y broses gyda'r ysgol a'r Gwasanaethau Addysg, yna bydd y cais am gludiant yn cael eu wrthod. Bydd hyn ar sail diffyg tystiolaeth er mwyn i'r Awdurdod allu gwneud penderfyniad deallus.

3.10 Tynnu Cludiant yn ôl Disgresiwn yn ôl

Fe all yr Awdurdod Lleol dynnu'r ddarpariaeth o gludiant ysgol yn ôl disgresiwn yn ôl, cyn belled â'i fod wedi cytuno a chyhoeddi'r newidiadau perthnasol i'r polisi cyn 1 Hydref o'r flwyddyn sy'n disgyn cyn y flwyddyn academaidd y bydd y newid yn cael ei weithredu.

3.11 Darpariaethau Eraill yn ôl Disgresiwn

Fe ellir gwneud trefniadau eraill sy'n ymwneud â chludiant ysgol yn ôl disgresiwn, o dan adran 6 y Mesur. Fe all y Pennaeth Addysg a'r Gwasanaethau Plant ddefnyddio'r pwerau hyn i ddarparu cludiant am ddim mewn achosion megis:

- Diogelu dysgwr, neu pan fo effaith niweidiol arwyddocaol ar les y dysgwr yn debygol.
- Fe all cludiant ar sail meddygol hefyd fod yn berthnasol o dan y meini prawf hyn, gan gynnwys achosion pan fo gan riant anabledd sy'n cyfyngu gallu'r dysgwr i deithio i'r ysgol heb gludiant am gyfnod o amser; neu pan fo dysgwr yn cael ei effeithio dros dro gan salwch neu anaf.
- Pan fo teulu yn gorfod cael llety brys neu lety dros dro mewn ardal y tu allan i'r ardal breswyllo, fel arfer drwy Wasanaeth Tai'r Awdurdod, mewn ymgais i geisio tarfu cyn lleied â phosib ar addysg y dysgwr.

Nid yw'r rhestr uchod yn un hollgynhwysfawr; efallai y byddai amgylchiadau eraill lle byddai'r Awdurdod yn defnyddio disgresiwn. Fodd bynnag, er mwyn sicrhau cysondeb o ran disgresiwn, efallai y bydd gofyn i weithwyr proffesiynol perthnasol ddarparu tystiolaeth a bydd unrhyw asesuadau yn cael eu cofnodi.

Pan fo trefniadau cludiant yn ôl disgrisiwn tymor byr yn cael eu darparu, bydd yr Awdurdod yn sicrhau fod y rhieni / gwarcheidwaid yn gwybod pryd bydd y trefniadau hyn yn dod i ben.

4 GWNEUD CAIS AM GLUDIANT

4.1 Mae angen ymgeisio am gludiant ysgol / Coleg Addysg Bellach pan fo'r canlynol yn digwydd:

- Dechrau'r Ysgol Gynradd (dim Meithrin)
- Dechrau'r Ysgol Uwchradd
- Symud i Flwyddyn 7 o Ysgol ganol
- Mynd o flwyddyn 11 i'r Chweched Dosbarth / Coleg Addysg Bellach; neu
- Newid lleoliad y cartref neu'r ysgol

4.2 Gallwch wneud cais am gludiant ar-lein:

<https://www.denbighshire.gov.uk/cy/preswylwr/addysg/grantiau-ac-ariannu/cludiant-ysgol-am-ddim.aspx>

Fel arall, gallwch lawrlwytho'r ffurflen gais o'r wefan, neu gofyn i gael ffurflen wag wedi ei phostio atoch, a'i dychwelyd i'r cyfeiriad a nodir ar y ffurflen.

4.3 Bydd yr Awdurdod eich hysbysu o ganlyniad eich cais o fewn 15 diwrnod gwaith o dderbyn eich ffurflen. Os byddwch yn llwyddiannus, byddwch yn derbyn gwybodaeth am amseroedd a lleoliadau codi yn ystod gwyliau'r haf er mwyn dechrau ym mis Medi, neu cyn gynted ag y bo modd ar gyfer unrhyw geisiadau canol y flwyddyn ysgol. Bydd y manylion hyn yn cael gyrru atoch gan adran Cludiant Teithwyr Sir Ddinbych.

4.4 Os bydd eich amgylchiadau'n newid yn ystod y flwyddyn ysgol, mae'n rhaid ichi roi gwybod i'r Awdurdod Lleol. Er enghraifft, pe baech yn symud tŷ neu newid ysgol yna byddai angen ichi ail-ymgeisio am gludiant ysgol bryd hynny. Os ydych yn ymgeisio yn ystod y flwyddyn ysgol, cofiwch wneud hynny cyn gynted ag y gallwch ar ôl ichi gael cadarnhad o'ch cyfeiriad newydd.

4.5 Gallwch ddod o hyd i fanylion llawn ar bob mater sy'n ymwneud â chludiant yn Llawlyfr i Rien Sir Ddinbych:

<https://www.denbighshire.gov.uk/cy/preswylwr/addysg/derbyn-i-ysgol.aspxw>

5. GWYBODAETH ARALL

5.1 **Addysg Dosbarth Meithrin**

Nid yw'r Awdurdod yn darparu cludiant ar gyfer plant sy'n mynychu'r ysgol feithrin na dosbarthiadau meithrin pan fyddant yn 3 neu 4 mlwydd oed. Fe ddarperir cludiant i blant cymwys o ddechrau'r flwyddyn ysgol lle bydd y plentyn yn troi'n 5 ac yn dechrau addysg llawn amser, fel arfer y dosbarth derbyn.

5.2 **Clybiau y Tu Allan i'r Ysgol**

Nid yw'r Awdurdod yn darparu cludiant i nac o glybiau ysgol (e.e. clwb brecwast, clwb ar ôl ysgol ac ati) na gweithgareddau allgyrsiol sy'n disgyn y tu allan i'r cwricwlwm statudol. Cyfrifoldeb y rhiant / gwarcheidwad yw sicrhau fod trefniadau cludiant priodol yn cael eu trefnu ar gyfer y gwasanaethau hyn.

5.3 **Newidiadau mewn Polisi**

Pe bai angen newid y polisi hwn, bydd yn rhaid i'r Awdurdod ddilyn y gofynion a amlinellir yn Rheoliadau Gwybodaeth Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2009. O dan y rheoliadau, byddai'n rhaid i'r Awdurdod ymgynghori, cytuno a chyhoeddi unrhyw newidiadau i'r polisi cyn 1 Hydref o'r flwyddyn sy'n disgyn cyn y flwyddyn academiaidd y bydd y newidiadau'n dod i rym.

Pe bai angen, fe allai'r Awdurdod hefyd gyhoeddi canllaw eglurhad ychwanegol ochr yn ochr â'r polisi hwnnw. Byddai unrhyw ganllaw o'r fath ar gael o wefan yr Awdurdod.

6. **Y Ddarpariaeth Gludiant**

6.1 **Dulliau Teithio**

Bydd yr Awdurdod yn ymdrechu i ddarparu'r dull teithio mwyaf addas ar gyfer pob dysgwyr cymwys, gan sicrhau fod y ddarpariaeth yn un diogel ac yn y dull mwyaf cost effeithiol o deithio. Gall hyn olygu teithio ar fws, coets, bws mini neu dacsï ar gytundeb ysgol, neu gan ddefnyddio unrhyw gludiant cyhoeddus presennol. Mae'r gwasanaethau hyn a'u cytundebau cysylltiol yn cael eu trefnu a'u rheoli gan adran Cludiant Teithwyr Sir Ddinbych.

6.2 Cludiant Consesiynol

Os nad yw dysgwr yn gymwys i dderbyn cludiant ysgol am ddim, fel a nodir yn y polisi hwn, ac mae lleoedd gwag ar gael ar wasanaeth yr Awdurdod, yna fe ellir cynnig y rhain fel lleoedd consesiynol. Byddai'r drefniant hon yn ddibynnol ar yr amodau canlynol:

- Bydd tâl rhesymol yn cael ei godi pob tymor. Bydd hwn yn cael ei adolygu'n flynyddol, cyn y flwyddyn ysgol newydd.
- Fe ellir tynnu lleoedd consesiynol yn ôl ar fyr rybydd pe na bai'r lle ar gael mwyach, neu pe bai dysgwr cymwys angen y lle hwnnw. Mewn achosion o'r fath, byddai ad-daliad gyfrannol yn cael ei chyfrifo a'i thalu'n ôl i'r rhiant / gwarcheidwad.
- Ni ellir cyhoeddi pasiau bysys consesiynol ar fyr rybydd ar ddechrau'r flwyddyn academaidd gan fod angen gweld os oes lle gwag ar gerbydau cytundeb yn gyntaf.
- Ni fydd lle consesiynol fel arfer yn cael ei gynnig pan fo cludiant cyhoeddus yn rhedeg ynghyd â chludiant ysgol. Mewn achosion o'r fath, byddai disgwyl i rieni / gwarcheidwaid ddefnyddio'r cludiant cyhoeddus presennol.

6.3 Taliadau Cludiant

O dan rhai amgylchiadau efallai y gellir cynnig taliad enwol i rieni fel cyfraniad tuag at y gost o gludo eu plant. Dim ond mewn amgylchiadau arbennig y defnyddir yr opsiwn hwn, a lle mae anawsterau trefnu cludiant ysgol ar gyfer dysgwyr cymwys. Nid oes rhaid i rieni / gwarcheidwaid dderbyn yr ad-daliad hwn, a fyddai fel arfer yn swm penodol a delir yn ôl y filltir ar gyfer y milltiroedd a deithir dros ddwy daith nôl a blaen bob dydd; fodd bynnag, fe ellir ystyried hyn fel y dull mwyaf priodol o deithio.

6.4 Ymddygid wrth Deithio

Mae disgwyl i ddysgwyr sy'n teithio ar gerbydau gwasanaeth neu gerbydau cytundeb a ddarperir gan yr Awdurdod, i ymddwyn yn dda ar bob cyfri gan ufuddhau y Cod Teithio i'r Ysgol, gweler Atodiad 2. Mae'r ddogfen lawn ar [gael yma](#).

Fe all unrhyw ddysgwr sy'n camymddwyn, achosi difrod neu anaf i'r cerbyd, gyrrwr neu'r teithwyr, neu fygwth diogelwch teithwyr eraill a / neu'r cerbyd, golli eu darpariaeth cludiant. Bydd unrhyw ddysgwr nad ydynt yn gymwys i dderbyn cludiant ysgol am ddim, ond yn teithio ar wasanaeth cytundeb ar sail consesiynol, yn destun yr un rheolau hefyd.

Mae ymddygiad dysgwyr ar wasanaeth cludiant ysgol yn hollbwysig, felly mae disgwyl i rieni / gwarcheidwaid gefnogi'r Awdurdod, ysgolion, gweithredwyr cludiant a'u staff er mwyn sicrhau ymddygiad da. Dylid deall yn glir, mewn achos o gamymddwyn, mai un o'r cosbau eithaf yw colli'r hawl i dderbyn cludiant. Mewn achosion o'r fath, bydd cost llawn cludiant i ac o'r ysgol yn disgyn ar y rhiant / gwarcheidwad.

Mae'r Awdurdod yn annog adborth gan ddarparwyr y gwasanaeth ac ysgolion o ran y defnydd o'r gwasanaeth cludiant ysgol a ddarperir. Bydd cofnod yn cael ei gadw o unrhyw ddigwyddiadau ac unrhyw ymchwiliadau perthnasol. Pe bai angen, fe hysbysir rhieni / gwarcheidwaid o unrhyw ddigwyddiadau, os gellir profi fod plentyn neu blant wedi bod yn achosi problemau.

6.5 Monitro Gwasanaethau

Mae gan yr Awdurdod yr hawl i wirio gwasanaethau cludiant ysgol ar hap er mwyn sicrhau fod pawb sy'n teithio yn gymwys i deithio. Os canfyddir unrhyw ddysgwyr yn teithio a nad ydyw'n gymwys i wneud hynny, bydd yr adran Cludiant Teithwyr yn cofnodi'r achos ac yn cysylltu â'r rhieni / gwarcheidwaid perthnasol a'u hysbysu o'u opsiynau.

6.6 Gwiriadau'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS)

Mae adran Cludiant Teithwyr Sir Ddinbych yn rheoli a threfnu'r holl gytundebau cludiant ysgol gyda'r darparwyr gwasanaeth priodol. Mae hyn yn cynnwys sicrhau fod gan bob gyrrwr a hebryngwr cludiant ysgol wiriad DBS. Nodyn: dim ond ar Wasanaethau Ysgolion Cynradd y cyflogir hebryngwyr a hynny dim ond pan fo hi'n berthnasol, neu os oes gan blentyn angen dysgu ychwanegol sy'n gofyn am hebryngwr.

6.7 Tywydd Garw

Fe all tywydd garw effeithio'r gwasanaeth cludiant ysgol a'i ddarpariaeth; felly, gan fod diogelwch yn flaenoriaeth, bydd y darparwyr cludiant yn penderfynu a fydd y gwasanaeth yn rhedeg a'i peidio. Mewn tywydd garw, yn enwedig os yw'r rhagolygon yn rhagweld y bydd y tywydd yn gwaethygu, fe gynghorir contractwyr i beidio â rhedeg y gwasanaeth.

Bydd yr adran Cludiant Teithwyr yn gwneud pob ymdrech i sicrhau fod ysgolion yn ymwybodol pan fo cludiant ysgol yn debygol o gael ei effeithio. Bydd manylion am newidiadau o'r fath ar gael ar wefan y Cyngor.

7. APELIADAU

- 7.1** Fel arfer, bydd rhiant / gwarcheidwad yn cael gwybod o fewn 15 diwrnod gweithio os nad yw eu cais am gludiant ysgol wedi bod yn llwyddiannus. Bydd yr Awdurdod hefyd yn rhoi cyfle i'r rhiant / gwarcheidwad apelio, gan gynnig cyngor ar y drefn apelio. Mae'n rhaid gyrru'r apêl at yr Awdurdod o fewn 20 diwrnod gweithio ar ôl dyddiad y gwrthodiad.
- 7.2** Fe ddylai rhieni / gwarcheidwaid ysgrifennu at yr Awdurdod yn nodi eu dymuniad i apelio. Fe ddylid ei anfon at admissions@denbighshire.gov.uk gan nodi'r rheswm dros eu hapêl a nodi unrhyw amgylchiadau y credant sy'n berthnasol ac a all effeithio'r penderfyniad. Fe ddylid cyflwyno tystiolaeth ychwanegol i gefnogi'r amgylchiadau hyn gyda'r apêl. Fe ellir postio'r apêl ac unrhyw wybodaeth ychwanegol i'r cyfeiriad canlynol:

Cymorth i Ysgolion
Cyngor Sir Ddinbych
PO Box 62,
Rhuthun
LL15 9AZ

- 7.3** Bydd panel o swyddogion annibynnol o Gyngor Sir Ddinbych yn ystyried yr apêl yn unol â'r Polisi Cludiant o'r Cartref i'r Ysgol ac yn gwneud penderfyniad ar sail yr wybodaeth a ddarparwyd. Bydd penderfyniad y panel apêl ar gael o fewn 20 diwrnod gweithio o dderbyn yr apêl.

Bydd y panel yn cynnwys swyddogion yr Awdurdod Lleol nad oeddent wedi cymryd rhan yn y cais gwreiddiol am gludiant ysgol. Bydd cyfarfod y panel yn cael ei gofnodi a bydd y cofnodion ar gael. Bydd y panel yn ystyried yr holl dystiolaeth sy'n cefnogi'r apêl. Pe baent yn dymuno, fe allai rhieni / gwarcheidwaid fynychu'r cyfarfod er mwyn cyflwyno crynodeb byr o'u hapêl. Bydd cyfle hefyd i'r Swyddogion Cymorth i Ysgolion ddarparu gwybodaeth bellach am eu hasesiad i'r panel.

- 7.4** Wedi'r cyfarfod apelio, bydd yr adran Cymorth i Ysgolion yn ysgrifennu at y rhiant / gwarcheidwad i roi gwybod iddynt am ganlyniad eu hapêl. Yn dilyn y penderfyniad hwn, nid oes dim hawl pellach i apelio.
- 7.5** Bydd yr adran Cymorth i Ysgolion yn cadw cofnodion o apeliadau blaenorol er mwyn sicrhau cysondeb. Os yw unrhyw wybodaeth gefnogol ychwanegol a ddarperir gan yr apelydd, fel a geisir o dan 7.2, yn gyson ag apeliadau blaenorol a gynhaliwyd, yna efallai na fyddai angen y cam apelio ffurfiol ac yn dilyn asesiad fe ellir hysbysu'r apelydd o'r canlyniad yn uniongyrchol.

8.1 Ceisiadau Cludiant

Os oes gennych unrhyw ymholiadau sy'n ymwneud â cheisiadau yna e-bostiwrch admissions@denbighshire.gov.uk neu ffoniwch 01824 706000

8.2 Gwasanaethau Cludiant Teithwyr

Os oes gennych unrhyw ymholiadau sy'n ymwneud â'r gwasanaeth gweithredol yna e-bostiwrch passenger.transport@denbighshire.gov.uk neu ffoniwch 01824 706000

8.3 Cludiant 14-19

Os oes gennych unrhyw ymholiadau sy'n ymwneud â chludiant rhwng sefydliadau ar gyfer y rhwydwaith ddysgu 14-19 yna e-bostiwrch admissions@denbighshire.gov.uk neu ffoniwch 01824 706000

8.4 Cwynion am Gludiant

Os hoffech gwyno yna e-bostiwrch passenger.transport@denbighshire.gov.uk neu ffoniwch 01824 706000

8.5 Derbyniadau Ysgol

Os oes gennych unrhyw ymholiadau sy'n ymwneud â Derbyniadau Ysgol yna e-bostiwrch admissions@denbighshire.gov.uk neu ffoniwch 01824 706000

8.6 Cludiant ADY

Os oes gennych unrhyw ymholiadau sy'n ymwneud â chludiant ADY yna e-bostiwrch admissions@denbighshire.gov.uk neu ffoniwch 01824 708064

9. Dogfennau Perthnasol

The Learner Travel (Wales) Measure 2008

[Available here](#)

Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008

[Ar gael yma](#)

Learner Travel Statutory Provision and Operational Guidance 2014

[Available here](#)

Teithio gan Ddysgwyr Darpariaeth Statudol a Chanllawiau Gweithredol Mehefin 2014

[Ar gael yma](#)

The Travel Behaviour Code

[Available here](#)

Cod Ymddygiad wrth Deithio

[Ar gael yma](#)

Learner Travel Information (Wales) Regulations 2009.

[Available here](#)

Rheoliadau Gwybodaeth am Deithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2009

http://www.legislation.gov.uk/wsi/2009/569/pdfs/wsi_20090569_mi.pdf

Clwstwr Ysgol Uwchradd	Yr Ysgolion Cynradd Bwydo a Gydnabyddir	Ysgol Ffydd	Ysgol Addas Arall sy'n Agos
Ysgol Dinas Brân Iaith Gymraeg Categori 2	Bryn Collen	Na	
	Caer Drewyn	Na	
	Carrog	Na	
	Gwernant Cymraeg Categori 1	Na	Ysgol Morgan Llwyd
	Bro Dyfrdwy Cymraeg Categori 1	Na	Y Berwyn / Ysgol Brynhyfryd
Ysgol Glan Clwyd Iaith Gymraeg Categori 1	Dewi Sant Cymraeg Categori 1	Na	
	Henllan Cymraeg Categori 1	Na	
	Tremeirchion Cymraeg Categori 1	Ydy Eglwys yng Nghymru	
	Twm o'r Nant Cymraeg Categori 1	Na	
	Y Lllys Cymraeg Categori 1	Na	
	Pant Pastynog Cymraeg Categori 1	Ydy Eglwys yng Nghymru	Ysgol Brynhyfryd
Ysgol Uwchradd Dinbych	Bodfari	Na	
	Cefn Meiriadog	Na	Emrys Ap Iwan
	Esgob Morgan	Ydy Eglwys yng Nghymru	Y Santes Ffrais / YU y Rhyl / BEJ
	Faenol	Na	Emrys Ap Iwan
	Frongoch	Na	
	Pendref	Na	
	Ysgol Fabanod Llanelwy	Ydy Eglwys yng Nghymru	Babanod yn unig: Esgob Morgan, Trefnant, Y Santes Ffraid neu BEJ
	Trefnant	Ydy Eglwys yng Nghymru	
	Ysgol Fabanod Y Parc	Na	
Ysgol Uwchradd y Rhyl	Bryn Hedydd	Na	
	Christchurch	Na	
	Emmanuel	Na	
	Llywelyn	Na	
	Y Castell	Na	Emrys Ap Iwan

Clwstwr Ysgol Uwchradd	Yr Ysgolion Cynradd Bwydo a Gydabyddir	Ysgol Ffydd	Ysgol Addas Arall sy'n Agos
Ysgol Brynhyfryd Iaith Gymraeg Categori 2	Betws GG Cymraeg Categori 1	Na	
	Borthyn	Ydy Eglwys yng Nghymru	Ysgol y Santes Ffraid
	Bro Cinmeirch Cymraeg Categori 1	Na	Ysgol Glan Clwyd
	Bro Elwern Cymraeg Categori 1	Na	
	Bro Famau	Na	Mold Alun
	Bryn Clwyd	Na	Ysgol Uwchradd Dinbych
	Carreg Emlyn Cymraeg Categori 1	Na	
	Dyffryn Iâl Cymraeg Categori 2	Ydy Eglwys yng Nghymru	Mold Alun, Ysgol y Santes Ffraid Maes Garmon
	Gellifor	Na	
	Llanbedr	Ydy Eglwys yng Nghymru	
	Llanfair Cymraeg Categori 2	Ydy Eglwys yng Nghymru	Ysgol y Santes Ffraid
	Pen Barras Cymraeg Categori 1	Na	
	Pentrecelyn Cymraeg Categori 1	Na	
	Rhewl Cymraeg Categori 2	Na	
	Stryd y Rhos	Na	
Ysgol Uwchradd Prestatyn	Bodnant	Na	
	Clawdd Offa	Na	
	Hiraddug	Na	
	Melyd	Na	
	Penmorfa	Na	
Y Bendigaid Edward Jones Ysgol Uwchradd Gatholig Rhufeinig	Ysgol Mair	Ydy Catholig Rhufeinig	Ysgol Uwchradd y Rhyl
Ysgol 3-19 y Santes Ffraid o gymeriad a thraddodiad Catholig Rhufeinig	Fel ysgol o 3 oed ymlaen, cydnabyddir fod gan Ysgol y Santes Ffraid ysgol gynradd bwydo ei hunan ar y safle.		

11. ATODIAD 2

COD YMDDYGIAD WRTH DEITHIO AR FWS YSGOL

- Pan fyddwch yn aros yn y safle bysiau, dylech bob amser ddisgwyl yn gall, gan sefyll i ffwrdd o'r ffordd.
- Trefnwch gyda'ch rhiant / gwarcheidwad beth i'w wneud pe na bai'r bws yn cyrraedd neu os byddwch yn ei fethu.
- Pan fo'r bws yn cyrraedd, arhoswch iddo stopio. Peidiwch byth â rhuthro am y drws.
- Dangoswch eich pas bws (os oes gennych chi un) wedi ichi fynd ar y bws.
- Ar y bws ysgol fe ddylech aros yn eich sedd drwy gydol y daith.
- Ar fws cyhoeddus, dewch o hyd i sedd, os oes un ar gael.
- Peidiwch fyth â gadael eich bagiau neu eiddo arall i lenwi'r eil.
- Gwisgwch eich belt os oes un ar gael.
- Peidiwch â thynnu sylw'r gyrrwr pan fo ef neu hi'n gyrru.
- Peidiwch â bwyta nac yfed ar y bws.
- Peidiwch â thaflu unrhyw beth o fewn y bws, nac oddi ar y bws.
- Peidiwch â difrodi na fandaleiddio unrhyw ran o'r bws.
- Peidiwch ag agor a chau drysau'r bws, dim ond mewn argyfwng.
- Dilynwch gyfarwyddiadau'r gyrrwr neu gynorthwywyr teithio bob amser.
- Os bydd damwain, arhoswch ar y bws nes bod rhywun yn dweud wrthoch am adael. Os nad yw hi'n ddiogel ichi aros ar y bws, yna gadewch y bws gan ddefnyddio'r allanfa fwyaf diogel.
- Peidiwch fyth â cheisio mynd oddi ar y bws pan fo'n dal i symud.
- Fe ddylech ddod oddi ar y bws yn gall a synhwyrol bob amser, gan fynd â'ch holl eiddo gyda chi.
- Peidiwch fyth â chroesi'r ffordd o flaen y bws na'r tu ôl iddo.

COD YMDDYGIAD WRTH DEITHIO

Mae eich diogelwch yn bwysig iawn. Mae'n rhaid ichi ymddwyn yn gyfrifol a diogel wrth ichi deithio i ac o'r ysgol neu goleg – pa un ai ag ydych yn teithio ar fws, trê, tacsî, beic, yn cerdded neu mewn unrhyw ffordd arall. Os ydych yn teithio ar fws i'r ysgol neu goleg, yna mae'n rhaid ichi ddilyn rheolau'r Cod Ymddygiad wrth Deithio ar Fws Ysgol hefyd.

Os nad fyddwch yn dilyn y Cod hwn, er mwyn eich diogelwch eich hunan a phobl eraill, fe all yr awdurdod lleol, yr ysgol neu goleg, weithredu yn eich erbyn. Fe all hyn olygu colli eich hawl i gludiant ysgol neu hyd yn oed eich gwahardd o'r ysgol.

Eich Cyfrifoldeb chi

- Parchwch eraill, gan gynnwys disgyblion eraill, gyrrwyr a'r cyhoedd.
- Parchwch y cerbydau ac eiddo.
- Byddwch yn gwrtais bob amser.
- Peidiwch fyth â thafu ysbwriel.
- Fe ddylech ufuddhau'r gyfraith bob amser.

Eich Diogelwch

- Fe ddylech ymddwyn yn dda wrth deithio.
- Dilynwch gyfarwyddiadau'r gyrrwr bob tro wrth ichi deithio.
- Peidiwch â thynnu sylw'r gyrrwr.
- Croeswch y ffordd yn ddiogel a chall.
- Teithiwch gan ddilyn y llwybr mwyaf diogel.

Eich Hawliau

- Bod yn ddiogel wrth deithio.
- Cael eich trin yn deg a chyda pharch.
- Dweud wrth rywun os oes unrhyw beth yn achosi problemau ichi.
- Peidio â chael eich bwlio.

Cofiwch roi gwybod i athro, rhiant neu yrrwr am unrhyw ymddygiad drwg neu fwlio yr ydych yn ei weld.

**Polisi Cludiant i Ddysgwyr Sir Ddinbych
Denbighshire's New Learner Transport Policy
Ymgynghoriad / Consultation**

1) Nodwch eich enw / Please state your name.

2) Rhowch gyfeiriad e-bost dilys yma i dderbyn cadarnhad ar ôl ichi gwblhau'r ymgynghoriad. Please provide a valid email address for confirmation to be sent after completion.

3) Nodwch fel pa un rydych yn ymateb:
Indicate whether you are responding as a:

- Rhiant / Parent
- Disgybl / Pupil
- Aelod o Staff Ysgol / School Staff Member
- Cyngorydd / Councillor
- Aelod o'r Gymuned / Community Member
- Arall (nodwch) / Other (please specify)

4) Rhowch eich sylwadau ynglŷn â newidiadau arfaethedig y Polisi newydd Cludiant i Ddysgwyr. Please provide your comments regarding the changes proposed in the new Learner Transport Policy.

5) A oes unrhyw beth yn y Polisi newydd Cludiant i Ddysgwyr y byddech yn ei newid? Is there anything in the new Learner Transport Policy that you would change?

6) A oes unrhyw beth arall yr hoffech ei godi mewn perthynas â'r Polisi newydd Cludiant i Ddysgwyr neu Gludiant i'r Ysgol yn gyffredinol? Is there anything else you wish to raise in connection with the new Learner Transport Policy or School Transport in general?

Os oes unrhyw gwestiynau penodol rydych yn dymuno eu gofyn
ynghlŷn â'r ymgynghoriad, yna cysylltwch â
derbyniadau@sirddinbych.gov.uk neu ffoniwch 01824 706000

If there are any specific questions you wish to ask regarding this
consultation then contact admissions@denbighshire.gov.uk or
telephone
01824 706000

Appendix 3

Summary of Responses and Comments Provided	Number of Responses
Liked the changes regarding feeder relationships in support of child welfare	21
Liked the clarity of wording in the policy	17
Parents / carers should be able to choose category 1 Welsh language schools over category 2 as they are not the same.	14
Ysgol Bro Cinmeirch should be part of Ysgol Glan Clwyd cluster and/or they should get free transport to Glan Clwyd by discretion	10
Want changes to come in to effect Sept 2017 and/or doesn't want to pay in 2017/18	9
Responded to consultation but no comments provided and/or issues noted	8
Concessions should be cheaper and/or guaranteed	7
Concerns over Bro Cinmeirch losing pupils, losing its 'Welshness' and/or pupils going to Pant Pastynog by preference of Faith education.	7
Glad Denbighshire will provide free transport for all pupils attending Pant Pastynog to Ysgol Glan Clwyd	5
Don't agree with nearest suitable school and feel they should get transport to any school requested.	4
Doesn't agree with the 2 and 3 miles rule under legislation and that it should be changed	4
Out of County resident who wants free transport to Ysgol Dinas Bran or is complaining about existing arrangements	4
All routes in Denbighshire should be assessed for hazards and not just when applications are received	4
Concerns about having to walk to school during winter / autumn months and/or how parents get information re services not running in bad weather	4
Suggestions of extra content and/or to change layout of the policy	4
All parents / carers should pay for school transport and/or it should be means tested	3
Calculation of distance should not be by shortest route and / or don't agree with current method of calculation	3
Feels the policy is negatively biased against Welsh language	3
Continuity for siblings going to the same school when policies change	3
Post 16 transport should allow students to go where they want and/or it should go beyond 19 years of age.	2
Concerns regarding safety on Denbighshire transport services	2
Positively liked the changes made regarding hazardous routes assessment	2
Dyserth walking route to Prestatyn is still hazardous	2
Route from Rhuddlan to Ysgol Dewi Sant is still hazardous	2
Wants hazardous routes assessed by non-Denbighshire staff	1

All current hazardous routes should be available online or in policy	1
Wants Denbighshire to provide nursery transport	1
Routes change over time and need to be reassessed for hazards. Denbighshire should be aware	1
Wants regular SEN drivers to reduce the stress of change on pupils	1
Denbighshire should provide free transport for extra curricula activities	1
Denbighshire should pay allowances if parents / carers want to transport themselves	1
Wants an adult to accompany children in each taxi service	1
Not sure what the consultation is about and/or why it has been sent to them	1
Concerned about conduct of drivers on Council services	1
Are Denbighshire looking how the current policy has adversely affected families?	1
Pick-up points should be properly assessed for hazards	1
Could rail be an option for Corwen students to get to Ysgol Dinas Bran?	1
Denbighshire's consultation process for this policy is far improved from last time	1
Pupils should not be using public transport	1
Poor quality of the transport provided	1
Disagrees that Welsh language should receive free transport by preference	1
Policy should have more information re criteria for nearest suitable school	1
Post 16 travel information requires further clarification in policy	1
Make sure parents are aware of transport policy before admissions process	1
If parents are prepared to take pupils to the pick-up points even though they didn't attend their nearest suitable school, they should be allowed to do so.	1

Report Title:	School Council Responses – Learner Transport Policy
Detail of Consultation:	Learner Transport Policy Consultation
Lead Officer:	Ian Land
Report Author:	Elin Kerry
Date:	18/05/2017

1. Outline

The purpose of this consultation was to provide learners within Denbighshire secondary schools an opportunity to respond to the Local Authority's Draft Learner Transport Policy which has recently been reviewed

2. Method

The consultation with learners was conducted in a way which was accessible and clear for learners to understand. A young people's version of the consultation document was produced, which detailed the reason for the consultation, as well as highlighting the main content of the policy. At the end of this document, the 3 consultation questions were situated where learners were able to provide their individual response.

As well as individual responses, the consultation was held within a focus group setting, where learners were able to discuss the policy within a group setting, and a series of questions were asked to gain an understanding of the level of the learners' knowledge.

A total of 73 responses have been received to date following visits to 6 Secondary Schools Councils within the Local Authority.

3. Focus Groups

In order to gain qualitative responses, and gain an understanding of what knowledge the learners had in relation to the existence of the policy, a series of questions were agreed and these were asked during the consultation sessions. The main points to consider are as follows:

- i) The majority of learners who took part in the consultation were not aware of the policy
- ii) Some learners were aware of the '3 mile radius' eligibility criteria
- iii) Learners had an understanding of 'hazardous routes'
- iv) Learners thought it was fair that some schools work in partnership with transition
- v) A proportion of the learners were not aware of the Travel Behaviour Code, and suggested that consequences were needed if these rules were broken

4. Consultation Document

As the reviewed policy and consultation were lengthy, it was agreed that a version for young people would be produced in order to make it clearer to understand, and to highlight main points. The document detailed why the consultation was happening, the main points within the policy, and concluded with the 3 consultation questions. It was made clear at the beginning of the session by the facilitator that it is important that young people have an opportunity to respond to the consultation, though not all comments and suggestions would be implemented or changed. If that would be the case, a response would be provided to the learners to explain why the changes / comments have not been considered. Additional comments in relation to learner transport were welcome, again, learners were encouraged to leave a name and school detail in order for officer to provide them with a timely response if required.

5. Responses

A total of 73 responses were received following sessions with 6 Secondary School Councils. As there were 3 main questions, responses were pooled into themes or common responses. Details below.

Question 1:

What do you think about the changes to the Learner Transport Policy?

Summary of Comments	No.
The changes are fair	13
They are good ideas and policies	12
They are positive and will benefit a lot	12
The changes have made it easier to understand	13
They are very helpful	6
The policy is improved	4
Helps GCSE students	2

Other comments include:

Some elements of the Travel Behaviour Code are unrealistic e.g. not eating / drinking
Need to make people more aware of the Travel Behaviour Code

Question 2:

Is there anything in the policy you would change?

Summary of Comments	No.
Reduce the mile radius from 3 as its far to walk	12
People shouldn't have to pay for transport	4
Not fair to exclude some from house move transport provision	4
Have a policy for paying for the bus	2
Families on low income or receive benefits get it free or cheaper	2

Other comments include:

Make people more aware of the Travel Behaviour Code
Allow people to eat or drink on the bus

Question 3:**Is there anything else you'd like to tell us about School Transport?**

Summary of Comments	No.
What happens if someone needs temporary transport e.g. after injury?	6
Buses need cleaning	3
How would bullying affect transport if moved to a new school?	2
Bus drivers need to know about Travel Behaviour Code	2
Make the policy more accessible for all to know about it	2

Other comments include:

Need consequences if disobey Travel Behaviour Code

Need more security on buses

Service buses are full

6. Conclusion

At the end of each session, the facilitator made the participants aware that any questions or issues raised which required a response would receive so; and that all responses would form part of a wider response to the consultation.

If any changes were as a result of anything that would be said, the facilitator would ensure that participants are aware of these changes.

Denbighshire's Draft Learner Transport Policy

Wellbeing Impact Assessment Report

This report summarises the likely impact of a proposal on the social, economic, environmental and cultural well-being of Denbighshire, Wales and the world.

Assessment Number:	183
Brief description:	The Policy relates to how Denbighshire meets the School Transport requirements outlined in the Learner Travel (Wales) Measure 2008. It is an update to the current Policy which came into effect from September 2015. The assessment was undertaken in a facilitated session with staff from Education, Passenger Transport, Finance, Sustainable Transport & Planning, the Chair of Denbighshire's School Governors Association, representatives from Ysgol Brynhyfryd and Ysgol Glan Clwyd, and a Councillor. Feedback was also sought from Denbighshire's Quality Assurance Group, which considers Impact Assessments from across the Authority.
Date Completed:	02/03/2017 20:47:30 Version: 2
Completed by:	Education Resources and Support Manager
Responsible Service:	Education & Children Services
Localities affected by the proposal:	Whole County,

IMPACT ASSESSMENT SUMMARY AND CONCLUSION

Before we look in detail at the contribution and impact of the proposal, it is important to consider how the proposal is applying the sustainable development principle. This means that we must act in a manner which seeks to ensure that the needs of the present are met without compromising the ability of future generations to meet their own needs.

Score for the sustainability of the approach

Could you do more to make your approach more sustainable?

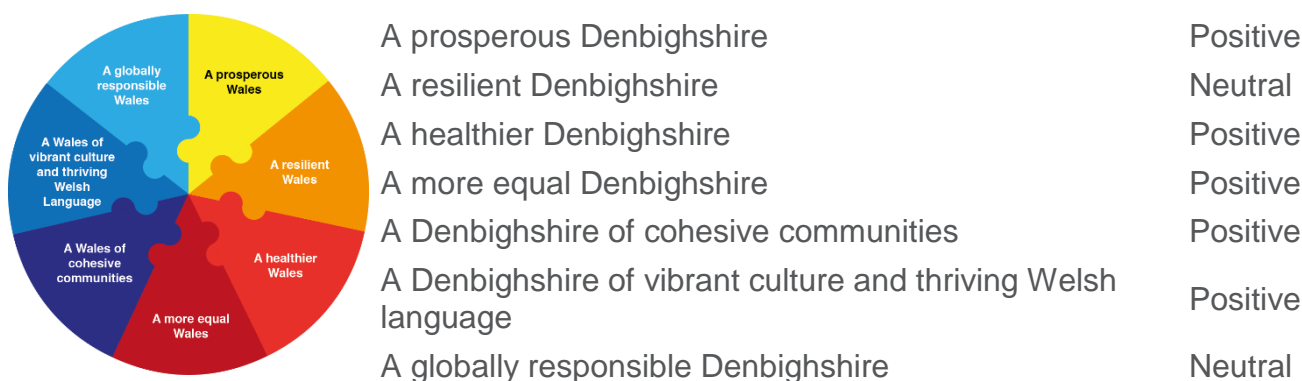

(2 out of 4 stars)

Actual score: 15 / 24.

Summary of impact

Wellbeing Goals

Main conclusions

In respect of the sustainable development score, the intention of the policy is to be a long-term solution to learner transport in Denbighshire. The policy is not budget-driven, and aims to meet the demands to ensure learners can get to school or Further Education College safely. During the process of the impact assessment, it was concluded that a more joined up approach to developing schools and transport, between Education and Sustainable Transport & Planning teams. This would ensure that new schools/footpaths/cycle paths and so on, are developed in a way that is mutually beneficial and meets the needs of communities. The Local Development Plan (LDP) is also important to this policy, e.g. new housing developments could have implications for home to school transport. The new amendments made to the policy are seeking to address issues with the current policy and which have previously been raised by parents, carers and Councillors. The initial review of the draft policy by Denbighshire's Communities Scrutiny Committee was welcomed and Members acknowledged that the latest draft of the policy was a far better, clearer and more flexible policy than the original. It has previously been recognised that some parents / carers may disagree with the 2 or 3 mile rule for providing transport, particularly in rural areas, although these distances are stipulated in legislation. Routes are assessed and if there are

hazards these will always be taken into account. On the whole the policy has many positive impacts and has a neutral impact in respect of a resilient and a globally responsible Denbighshire. Parents / Carers can make a preference for Welsh or English medium provision and the policy promotes access to Welsh medium education by providing discretionary transport, where this is a parental / carer preference and the criteria is met. Some parents / carers may still have concerns around the categorisation of schools and we have acknowledged this within this impact assessment. Whether mobile network not-spots could affect the safety of children waiting at isolated pick up points is not certain and should be understood (parents / carers are encouraged to ensure there are 'back up' plans). Overall though, the impact on Welsh language and culture and people with protected characteristics is positive. The policy also supports Faith based education, if this is a parental / carer preference and the eligibility criteria is met. The impact assessment has identified the potential to maximise information about active travel and opportunities to enable schools/ parents / carers to develop walking buses in their communities.

THE LIKELY IMPACT ON DENBIGHSHIRE, WALES AND THE WORLD

A prosperous Denbighshire

Overall Impact	Positive
Justification for impact	Positive Impact on local economy for service providers. Enabling children to access Education. Fewer individual journeys to school by parents / carers.

Positive consequences identified:

Routes are profiled to ensure they are most efficient and therefore impact is reduced. Having learners on one bus together is better than individual families travelling in cars and decreases car journeys. However, it is noted that there is an eligibility criteria and parents / carers can express a school preference, for which they may then be required to provide transport.

In terms of economic development, this policy is important demand for local transport suppliers. Many could not exist on excursions and tours alone, and this ensures their businesses are sustainable.

Can help parents / carers get to work and manage their work/life balance. Creates jobs for individual drivers.

There are skills involved in the provision of transport, e.g. maintaining Driver Certificate of Professional Competence.

We need to ensure links with local bus services to ensure the viability/sustainability of local bus services. Our passenger transport team monitors this to see where public transport can be optimised.

In terms of care for children whilst using home to school transport, some buses will have passenger escorts. However, it is a parent's / carer's responsibility to ensure child care arrangements are in place.

Unintended negative consequences identified:

We are not proposing to use hybrid/electric vehicles at the moment. Denbighshire has explored battery-operated buses (this is constantly kept under review), but we don't have any emissions 'hot spots'. School transport in Denbighshire would predominantly be provided using diesel vehicles.

Some families may find that the timing of school transport might not meet their work needs, although it is their responsibility to make necessary care arrangements (especially in secondary schools).

If the policy were not in place, it could impact on transport provision more broadly, e.g. we rely on local bus services to take children to school.

Using transport could result in families missing out on wraparound care.

Mitigating actions:

Low carbon consideration for contracts will continue to be kept under review. Parents / carers are encouraged to have back up plans as they are responsible for making necessary care arrangements.

A resilient Denbighshire

Overall Impact	Neutral
Justification for impact	Reduced journeys to school. Lower carbon footprint. DCC Biodiversity Plan is accommodated within the requirements of route assessment by Highways.

Positive consequences identified:

A reduction in the number of vehicles on the road is positive.

When assessing potential hazards, all aspects of the environment are considered, which can include things such as hedgerows. This may result in designating routes as hazardous if, for example, it impacted on visibility.

Unintended negative consequences identified:

If safer walking routes are ever needed, these could result in loss of habitats, e.g. hedgerows.

In terms of energy/fuel consumption, we keep cleaner vehicles under review. Hybrids are costly to suppliers. We don't use double-deckers and refer to use 70 seat single decks. Double decks can cause a problem because of the inability to fit seat belts to older vehicles. They use more fuel but seat for seat they are not that inefficient, though 70 seat saloons are more fuel efficient than double decks.

Currently this policy does not aim to raise people's awareness of environment/biodiversity issues, but information could be inserted into the policy.

Some lanes (walking routes) are at risk of flooding, and do flood occasionally. Closure of a lane can reinstate the duty to provide free school transport where distances are extended. Where roads are flooded, you cannot prevent walkers from passing through the flooded lane. The Authority risk assesses such locations and the services provided.

Mitigating actions:

Lower carbon technology will continue to be a consideration on transport contracts (the market needs to mature however). The Policy could signpost to relevant information and websites regarding safer walking / cycling routes to school. This will be incorporated. The flooding issue has been explored and the safest solution has been to reinstate a transport service (in the case of Caer Drewyn) between November - April. We will be doing another assessment in April 2017. This does form part of the consideration given to any new school development sites - as part of the planning process.

A healthier Denbighshire

Overall Impact	Positive
Justification for impact	The legislation encourages walking to school if under the stipulated distances from school, and there are no hazards which would prevent this. Introducing feeder schools is in the welfare and well-being interests of learners. They can stay with their friends as they transition to secondary school - if they so wish.

Positive consequences identified:

Where safe and below the statutory distances, children/families are encouraged to walk/cycle to school.

This policy enables children to access education and remain with their friendship group. This draft new policy approach is in the interests of the learner. Revised appeals process with a panel considering discretionary provision and supportive information presented by parents / carers. Process designed to be easier. Discretionary provision is documented to ensure consistency.

Unintended negative consequences identified:

Potential to maximise info/links to active travel.

Mitigating actions:

The Policy could signpost to relevant information and websites regarding safer walking / cycling routes to school. This will be incorporated. Signpost to relevant departments to ensure schools and parents / carers can access information on setting up walking buses and safe routes to school. Road Safety and Sustainable Transport can offer officer support to establish walking buses.

A more equal Denbighshire

Overall Impact	Positive
Justification for impact	We are not aware of any positive/negative impacts on gender reassignment; pregnancy and maternity; race; sexual orientation. The team will always review provision in cases where individual's circumstances change. The team takes into consideration aspects of financial hardship if we are presented with such information and are asked to consider family circumstances.

Positive consequences identified:

This policy positively affects the 'age' protected characteristic because it is about facilitating children's education. We do recognise sibling relationships as part of the Admissions process to schools. Where families move during GCSEs, the policy still includes provision for meeting the transport needs of learners (where reasonable). For disabled children and young people, on a closed school contract the buses are inaccessible but when we are aware of a need and the provision will always be delivered via accessible vehicles. Signage on the bus is clear. The authority will ensure appropriate solutions in place (e.g. home pick up where that is necessary). We also consider the ability of the parent / carer to get the child to school (e.g. in short term situations). The document provides support for divorced / separated couples (dual residency). The policy supports faith-based education, where eligible.

It benefits parents / carers in that if the eligibility criteria is met the Authority will pay for transport. Financial hardship may be an element under discretionary considerations if this is raised and evidenced.

Unintended negative consequences identified:

There have previously been incidents of bullying on buses but not in relation to children and young people with protected characteristics, as far as we are aware. Some parents / carers might find it harder to understand the information about the policy.

Some parents / carers may make a choice about the secondary school based on financial considerations of transport. Feeder school arrangements should positively improve this.

Mitigating actions:

The new draft policy now includes details of the Behaviour Code on Authority services, and the processes followed for reported incidents. It has also strengthened the aspects of parental / carer responsibility and working with the Authority to resolve issues. A frequently asked questions (FAQ) section will be developed and this will be informed by the consultation process. Parents / Carers will be able to provide views regarding the Authority's process for dealing with behaviour on services as part of the formal consultation.

A Denbighshire of cohesive communities

Overall Impact	Positive
Justification for impact	Application of the policy ensures safe access to education for learners. Parents / Carers are responsible for ensuring learners get to and from the pickup points safely, and that they are met by a responsible adult if their age or needs calls for this. Process in place if learners are not met at the pickup point. Passenger transport advises on where pick up points should be. They are all risk assessed. Information about adverse weather and service cancellations or school closures is published online.

Positive consequences identified:

The policy is about ensuring safe routes to school (either in a bus, or walking/cycling). Safeguarding is a concern while children at bus stops, especially if they are in a group. Safe/hazardous routes are assessed.

Policy can positively support rural communities in that transport is provided free of charge if the eligibility criteria is met.

Reduces the impact on private motoring. The policy is a considered approach to Denbighshire's specific circumstances and is more flexible than approaches of other Local Authorities.

Unintended negative consequences identified:

There are perceptions that cars are safer than buses but this is not the case. Safeguarding of pupils where they are picked up on their own, but the pick-up points are assessed by professionals to ensure they are appropriate. Not spots could be an issue if there were to be problems with the service on a particular day/or the child needed to contact someone (999 calls can always be made). Circa 160 routes are currently assessed as hazardous (there might be more than one section of hazards on one stretch of road).

There are opportunities to maximise the participation of families to increase resilience in the respect of transport to school. Information for schools/families about walking buses is being considered. Some schools in Denbighshire have taken this forward.

Mitigating actions:

The pick-up points are assessed by professionals following relevant guidance to ensure they are appropriate. We know where the main hazards are in Denbighshire; these are documented and are considered as part of the application process. There may be other routes not currently assessed but we will assess those as required. All known hazardous routes are reassessed every 5 years.

A Denbighshire of vibrant culture and thriving Welsh language

Overall Impact	Positive
Justification for impact	If the policy didn't exist then access to Welsh medium education would be affected. The policy promotes access to Welsh medium education by providing discretionary transport, where this is a preference and the eligibility criteria is met. The legislation ensures Local Authorities promote access to Welsh medium education.

Positive consequences identified:

Parents / Carers can make a preference for Welsh or English medium provision. Promotes access to Welsh medium education by providing discretionary transport, where this is a preference and the eligibility criteria is met.

The policy does promote Welsh language and access to Welsh medium education. Signage on services is bilingual, Welsh first.

The policy supports access to Welsh-medium education and the language is important to culture and heritage.

Unintended negative consequences identified:

The schools categorisation can be sometimes be difficult for parents / carers to understand. However, we have to work within this Welsh Government categorisation scheme. Some parents / carers may express a preference for a category 1 school but this is not distinguished from category 2 provision by Welsh Government. Extra detail regarding the categorisation has been added to the new policy.

Some primary-aged children may be travelling alone and be Welsh-speaking only. No example of this ever being a problem however. Statutory signage is in English only

Mitigating actions:

The policy is likely to attract further discussion regarding categorisation. The Welsh in Education Strategic Plan (WESP) group will be considering the draft policy. Some parents / carers would like to see category 1 schools in their own right, separate to category 2 - however this is an issue for Welsh Government consideration. Extra detail has been provided in the new policy regarding categorisation.

A globally responsible Denbighshire

Overall Impact	Neutral
Justification for impact	Contracts held with local transport providers which benefits the local economy.

Positive consequences identified:

Procurement through tender tends to favour larger firms. Local contractors do benefit as they are more cost effective.

Conditions of contract include human rights. This policy ensures access to education.

The policy ensures children could access nearest Welsh language school or Faith School, even if out of county.

Unintended negative consequences identified:

No negative impacts have been identified.

Mitigating actions:

No negative impacts have been identified by the impact assessment.

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Cymunedau
Dyddiad y Cyfarfod:	15 Mehefin 2017
Swyddog Arweiniol:	Cydlynnydd Archwilio
Awdur yr Adroddiad:	Cydlynnydd Archwilio
Teitl:	Rhaglen Waith Archwilio

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn cyflwyno drafft rhaglen waith i'r dyfodol y Pwyllgor Archwilio Cymunedau i'r aelodau ei hystyried.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Gofyn i'r Pwyllgor adolygu a chytuno ar ei raglen waith i'r dyfodol, a rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau ar faterion perthnasol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn:

- 3.1 ystyried yr wybodaeth a ddarparwyd ac yn cymeradwyo, diwygio neu'n newid ei raglen gwaith i'r dyfodol fel y gwêl yn briodol; ac
- 3.2 yn penodi cynrychiolwyr i wasanaethu ar y naw Grŵp Herio Gwasanaeth a'r Grŵp Buddsoddiad Strategol.

4. Manylion am yr adroddiad.

- 4.1 Mae Adran 7 o Gyfansoddiad Cyngor Sir Ddinbych yn nodi cylch gorchwyl, swyddogaethau ac aelodaeth pob Pwyllgor Archwilio. Mae'r Adran hon hefyd yn cynnwys rheolau gweithdrefnau a thrafodaeth ar gyfer cyfarfodydd pwyllgorau.
- 4.2 Mae'r Cyfansoddiad yn amodi bod yn rhaid i bwyllgorau archwilio'r Cyngor baratoi ac adolygu rhaglen ar gyfer eu gwaith i'r dyfodol. Drwy adolygu a blaenoriaethu materion mae modd i aelodau sicrhau fod y rhaglen waith yn cyflwyno rhaglen dan arweiniad yr aelodau.
- 4.3 Arfer sydd wedi'i fabwysiadu yn Sir Ddinbych ers nifer o flynyddoedd yw bod pwyllgorau archwilio'n cyfyngu ar nifer yr adroddiadau a ystyrir mewn unrhyw gyfarfod i uchafswm o bedwar, yn ogystal ag adroddiad rhaglen waith y Pwyllgor ei hun. Nod y dull hwn yw hwyluso cael trafodaeth fanwl ac effeithiol ar bob pwnc.

- 4.4 Yn y blynyddoedd diweddar mae Llywodraeth Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru wedi tynnu sylw at yr angen i gryfhau rôl archwilio ar draws llywodraeth leol a gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru, gan gynnwys defnyddio archwilio fel modd o ymgysylltu â phreswylwyr a defnyddwyr gwasanaeth. O hyn ymlaen disgwylir i archwilio ymgysylltu'n well ac yn amlach â'r cyhoedd gyda golwg ar sicrhau penderfyniadau gwell a fydd yn y pen draw yn arwain at well canlyniadau i ddinasyddion. Bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn mesur effeithiolrwydd archwilio wrth gyflawni'r disgwyliadau hyn.
- 4.5 Gan ystyried y weledigaeth genedlaethol ar gyfer archwilio ac ar yr un pryd ganolbwyntio ar flaenoriaethau lleol, argymhellodd y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Archwilio (GCIGA) y dylai pwyllgorau archwilio'r Cyngor, wrth benderfynu ar eu rhaglenni gwaith, ganolbwyntio ar y meysydd allweddol canlynol:
- arbedion ar y gyllideb;
 - cyflawni amcanion y Cynllun Corfforaethol (gyda phwyslais arbennig ar y modd o'u cyflawni yn ystod cyfnod o galedi ariannol);
 - unrhyw eitemau eraill a gytunwyd gan y Pwyllgor Archwilio (neu'r GCIGA) fel blaenoriaeth uchel (yn seiliedig ar y meini prawf profion 'PAPER' - gweler ochr gefn y 'ffurflen gynnig aelodau' yn Atodiad 2) a;
 - Materion brys, materion na ellir eu rhagweld neu faterion â blaenoriaeth uchel

Ffurflenni Cynnig ar gyfer Archwilio

- 4.6 Fel y crybwyllwyd ym mharagraff 4.2 uchod, mae Cyfansoddiad y Cyngor yn gofyn i bwyllgorau archwilio baratoi ac adolygu rhaglen ar gyfer eu gwaith i'r dyfodol. Er mwyn cynorthwyo'r broses o flaenoriaethu adroddiadau, os yw'r swyddogion o'r farn fod pwnc yn haeddu'r amser i gael ei drafod ar agenda fusnes y Pwyllgor, mae'n rhaid iddynt wneud cais ffurfiol i'r Pwyllgor i ystyried derbyn adroddiad ar y pwnc hwnnw. Gwneir hyn trwy gyflwyno 'ffurflen gynnig' sy'n egluro pwrpas, pwysigrwydd a chanlyniadau posibl y pynciau a awgrymir. Does dim un ffurflen gynnig wedi dod i law oddi wrth swyddog i'w ystyried yn y cyfarfod cyfredol.
- 4.7 Er mwyn gwneud gwell defnydd o amser archwilio drwy ganolbwyntio adnoddau pwyllgorau i archwilio testunau'n fanwl, gan ychwanegu gwerth drwy'r broses o wneud penderfyniadau a sicrhau gwell canlyniadau ar gyfer preswylwyr, penderfynodd y GCIGA y dylai'r aelodau, yn ogystal â swyddogion, gwblhau 'ffurflenni cynnig ar gyfer archwilio' yn amlinellu pam eu bod yn credu y byddai'r testun yn elwa o fewnbwn archwilio. Gellir gweld copi o 'ffurflen gynnig' yn Atodiad 2. Mae ochr gefn y ffurflen hon yn cynnwys siart lif sy'n rhestru'r cwestiynau y dylai aelodau eu hystyried wrth baratoi i gynnig eitem ar gyfer archwilio, ac y dylai pwyllgorau eu gofyn wrth benderfynu ar addasrwydd testun arfaethedig i'w gynnwys ar raglen gwaith i'r dyfodol

archwilio. Os, ar ôl cwblhau'r broses hon, y penderfynir nad yw'r testun yn addas i'w archwilio'n ffurfiol gan bwyllgor archwilio, yna gellir ystyried dulliau eraill o rannu'r wybodaeth neu archwilio'r mater e.e. darparu 'adroddiad gwybodaeth', neu os yw'r mater yn un o natur leol gellir ei archwilio gan y Grŵp Aelodau Ardal (GAA) perthnasol. Ni ddylai unrhyw eitemau gael eu cynnwys ar raglen gwaith i'r dyfodol heb i 'ffurflen gynnig ar gyfer archwilio' gael ei chwblhau, ac i'r testun gael ei gymeradwyo i'w gynnwys ar y rhaglen gan un ai'r Pwyllgor neu'r GCIGA. Mae cymorth ar gael i lenwi'r ffurflenni gan y Cydlynnydd Archwilio.

Rhaglen Waith i'r Dyfodol y Cabinet

- 4.8 Wrth benderfynu ar eu rhaglen waith i'r dyfodol mae'n bwysig fod pwyllgorau archwilio yn ystyried amserlen rhaglen waith y Cabinet. Ar gyfer y diben hwn, mae rhaglen waith y Cabinet wedi ei chynnwys yn Atodiad 3.

5. Penodiadau ar Fyrddau a Grwpiau'r Cyngor

- 5.1 Mae'r Cyngor yn gweithredu amrywiol Fyrddau a Grwpiau i oruchwylio meysydd gwaith neu berfformiad gwasanaeth penodol. Mae Aelodaeth y byrddau/grwpiau hyn yn cynnwys cynghorwyr a swyddogion. Mae Cynghorwyr sy'n gynrychiolwyr arnynt naill ai yn rhinwedd eu swydd ar y Cabinet neu trwy benodiad gan y pwyllgorau maent yn gwasanaethu arnynt. Nawr ein bod yn rhymor Cyngor newydd mae angen penodi ar nifer o fyrddau/grwpiau.

- 5.2 Gofynnir i'r Pwyllgor Archwilio Cymunedau benodi cynrychiolwyr i wasanaethu ar y:

- **Grwpiau Herio Gwasanaeth:** Mae gan y Cyngor naw gwasanaeth, felly gofynnir i'r Pwyllgor benodi cynrychiolydd i wasanaethu ar y Grŵp Herio Gwasanaeth ar gyfer pob un o'r gwasanaethau hyn. Gellir dod o hyd i wybodaeth am broses y Grŵp Herio Gwasanaeth ynghyd â rhestr o ddyddiadau cyfarfodydd Grwpiau yn Atodiad 4a gyda'r adroddiad hwn.
- **Grŵp Buddsoddi Strategol:** Mae'r grŵp hwn yn archwilio ceisiadau am adnoddau ariannol ar gyfer prosiectau buddsoddi cyfalaf mawr. Mae'n cyfarfod yn fisol, yn ystod y prynhawn ar ddyddiau cyfarfod y Cabinet fel rheol. Gellir dod o hyd i fwy o wybodaeth am Gylch Gorchwyl y Grŵp hwn yn Atodiad 4b gyda'r adroddiad hwn. Gofynnir i'r Pwyllgor benodi un cynrychiolydd i wasanaethu ar y Grŵp Buddsoddi Strategol.

6. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Bydd archwilio effeithiol yn gymorth i'r Cyngor gynnal y blaenoriaethau corfforaethol yn unol ag anghenion cymunedau a dymuniadau trigolion.

Bydd datblygu ac adolygu'r rhaglen waith gydlynol yn barhaus yn cynorthwyo'r Cyngor i ddarparu ei flaenoriaethau corfforaethol, i wella canlyniadau i breswylwyr tra hefyd yn dygymod â thoriadau llym yn y gyllideb.

7. Faint fydd hyn yn costio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae'n bosib y bydd yn rhaid i wasanaethau neilltuo amser swyddog i gynorthwyo'r Pwyllgor gyda'r eitemau a nodwyd yn y rhaglen waith a chydag unrhyw gam gweithredu yn dilyn ystyried yr eitemau hynny.

8. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les? Gellir lawrlwytho'r adroddiad Asesiad o Effaith ar Les o'r [wefan](#) a dylai gael ei gynnwys fel atodiad i'r adroddiad hwn

Nid oes Asesiad o Effaith ar Les wedi ei wneud mewn perthynas â phwrpas neu gynnwys yr adroddiad hwn. Ond bydd y Pwyllgor Archwilio, drwy ei waith yn archwilio darpariaeth gwasanaethau, polisïau, gweithdrefnau ac argymhellion, yn ystyried eu heffaith neu eu heffaith posib ar yr egwyddor o ddatblygu cynaliadwy a'r amcanion o ran lles a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

9. Pa ymgynghori sydd wedi digwydd?

Does dim angen cynnal ymgynghoriad ar yr adroddiad hwn. Fodd bynnag, mae'r adroddiad ei hun a'r ystyriaeth a roir gan y Pwyllgor i'w raglen waith ar gyfer y dyfodol yn gyfystyr ag ymgynghoriad gyda'r Pwyllgor o ran ei raglen waith.

10. Pa risgiau sy'n bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Nid oes risg wedi ei ganfod o ran y Pwyllgor yn ystyried ei raglen waith. Fodd bynnag, wrth adolygu ei raglen waith yn rheolaidd gall y Pwyllgor sicrhau bod meysydd sy'n peri pryder yn cael eu hystyried a'u harchwilio fel y maent yn dod i'r amlwg a bod argymhellion yn cael eu gwneud er mwyn mynd i'r afael â nhw.

11. Grym i wneud Penderfyniad

Mae Adran 7.11 o Gyfansoddiad y Cyngor yn amodi fod y pwyllgorau Archwilio a/neu Grŵp Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion Archwilio yn gyfrifol am osod eu rhaglenni gwaith ac y dylent, pan yn penderfynu ar eu rhaglenni roi ystyriaeth i ddymuniadau yr Aelodau hynny o'r Pwyllgor nad ydynt yn aelodau o'r grŵp gwleidyddol mwyaf ar y Cyngor.

Swyddog Cyswllt: Cydlynnydd Archwilio Rhif ffôn: (01824) 712554
e-bost: rhian.evans@sirddinbych.gov.uk

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Note: Items entered in italics have not been approved for submission by the Committee. Such reports are listed here for information, pending formal approval.

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)	Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
20 July	Cllr. Tony Thomas	1. Car Parking charges and proposed Car Park Asset Management Plan <i>[WIA required on draft asset management plan]</i>	(i) To report on the progress made in relation to the recommendations agreed by the Committee at its October 2016 meeting (ii) To consider the draft asset management plan for the county's car parks	(i) To monitor the progress to date in implementing the recommendations, including any problems encountered and their solutions; and (ii) Input into the car park asset management plan with a view to ensuring that it delivers a sustainable programme of improvements that will support the delivery of clean and tidy streets and developing the local economy corporate priorities	Graham Boase/Mike Jones	October 2016 (rescheduled May 2017)
	Cllr. Tony Thomas	2. Free Car Parking for Disabled Badge Holders	To examine the feasibility of introducing free car parking for all disabled badge holders across the county	Determination of whether an equitable scheme could be introduced in the county that would be fair to all car park users and not disadvantage groups with protected characteristics	Graham Boase/Mike Jones	By SCVCG February 2017 in response to a Notice of Motion passed by County Council in January 2017 (rescheduled May 2017)
	Cllr. Tony Thomas	3. Caravan Site Regulation Procedure	To evaluate the implementation of the Caravan Site Regulation Procedure	(i) an evaluation of the procedure's effectiveness in ensuring that caravan sites are abiding by their planning and licensing permission ensuring that they help support	Graham Boase/Paul Mead	May 2016 (rescheduled May 2017)

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)		Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
			[WIA required]		the development of the local economy and keep vulnerable people safe; and (ii) identification of any problems encountered during the procedure's enforcement and/or any anomalies or unforeseen risks that came to light during enforcement		
7 September							
19 October	Cllr. Huw Hilditch-Roberts	1.	Review of Primary School Provision in the Ruthin area [Education]	To outline the lessons learnt during the process of reviewing primary school provision in the Ruthin area (the report to highlight procedural flaws identified during and at the conclusion of the review process as well as methods/processes that worked well, and the impact on pupils at the schools	To improve processes relating to reviewing school provision in the county for the purposes of any future reviews	Karen Evans/Geraint Davies/James Curran	By SCVCG November 2016 and deferred by SCVCG February 2017

Tudalen 64

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)	Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
			subject to the review)			
<i>WAST and BCU GP OOH Service reps to attend (WAST can't make this date or 30 Nov. Once 2018 dates have been set offer WAST a date and then contact Sefton Brennan, BCUHB to see if he's also available)</i>	<i>Cllr. Bobby Feeley</i>	2. <i>Welsh Ambulance Service Trust (WAST) and the GP Out of Hours (OOH) Service (date to be confirmed based on all parties' availability)</i>	<i>To brief the Committee on: (i) WAST's performance in reaching targets in the North Wales region and on the findings of recent pilot schemes in Denbighshire and North Wales; and (ii) the GP OOH Service's work and how its work complements the WAST's work and reduces pressures on WAST</i>	<i>To explore potential areas where the Council can help support the delivery of preventative and intervention services across the county</i>	<i>WAST/BCUHB</i>	<i>By SCVCG February 2017</i>
30 November						

Tudalen 65

Future Issues

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Item (description / title)	Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
Community Infrastructure Levy (CIL)	To outline the proposals for implementing the CIL in Denbighshire	The development of an appropriate and effective CIL scheme for the County	Graham Boase/Angela Loftus	February 2013

For future years

Information/Consultation Reports

Information / Consultation	Item (description / title)	Purpose of report	Author	Date Entered

Note for officers – Committee Report Deadlines

Meeting	Deadline	Meeting	Deadline	Meeting	Deadline
20 July	6 July	7 September	24 August	19 October	5 October

Communities Scrutiny Work Programme.doc
 07/06/17 RhE

Ffurflen Gynnig ar gyfer Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol Archwilio	
ENW'R PWYLLGOR ARCHWILIO	
AMSERLEN I'W HYSTYRIED	
TESTUN	
Beth sydd angen ei graffu arno (a pham)?	
Ydi'r mater yn un o bwys i drigolion/busnesau lleol?	YDI/NAC YDI
Ydi craffu yn gallu dylanwadu ar bethau a'u newid? (Os 'ydi' nodwch sut rydych chi'n meddwl y gall craffu ddylanwadu neu newid pethau)	YDI/NAC YDI
Ydi'r mater yn ymwneud â gwasanaeth neu faes sy'n tanberfformio?	YDI/NAC YDI
Ydi'r mater yn effeithio ar nifer fawr o drigolion neu ardal fawr o'r Sir? (Os 'ydi', rhowch syniad o faint y grŵp neu'r ardal yr effeithir arni)	YDI/NAC YDI
Ydi'r mater yn gysylltiedig â blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor? (Os 'ydi' nodwch pa flaenoriaethau)	YDI/NAC YDI
Hyd y gwyddoch, oes yna rywun arall yn edrych ar y mater hwn? (Os 'oes', nodwch pwy sy'n edrych arno)	OES/NAC OES
Os derbynnir y testun ar gyfer craffu, pwy fyddai arnoch chi eisiau eu gwahodd e.e. Aelod Arweiniol, swyddogion, arbenigwyr allanol, defnyddwyr y gwasanaeth?	
Enw'r Cynghorydd/Aelod Cyfetholedig	
Dyddiad	

Ystyried addasrwydd pwnc ar gyfer craffu

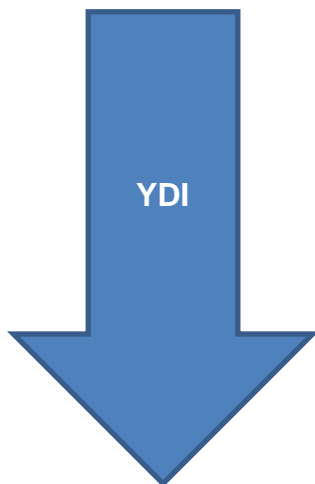
Ffurflen Gynnig / Cais a dderbyniwyd

(dylid rhoi ystyriaeth ofalus i'r rhesymau dros wneud cais)

Ydi o'n bodloni'r gofynion canlynol?

- **Diddordeb Cyhoeddus** – ydi'r mater o bwys i drigolion?
- **Effaith**– fedr craffu yn gael effaith ar bethau a'u newid?
- **Perfformiad** – ydi o'n wasanaeth neu faes sy'n tanberfformio?
- **Graddfa** – ydi o'n effeithio ar nifer o drigolion neu ardal ddaearyddol fawr?
- **Ailadrodd** – ydi'r mater yn destun craffu/ymchwiliad gan berson neu gorff arall?

Dim gweithredu pellach gan y Pwyllgor Archwilio. Gellir ei gyfeirio at gorff arall neu ofyn am adroddiad er gwybodaeth.

- Penderfynu ar y canlyniadau a ddymunir
- Penderfynu ar gwmpas a swmp y gwaith craffu sydd ei angen a'r dull mwyaf priodol o graffu (h.y. adroddiad pwyllgor, ymchwiliad grŵp tasg a gorffen neu aelod cyswllt ac ati)
- Os penderfynir sefydlu grŵp tasg a gorffen, dylid penderfynu ar amserlen yr ymchwiliad, pwy fydd yn rhan o'r ymchwiliad, beth yw'r gofynion ymchwilio, a oes angen cyngor arbenigol a thystion, a beth yw'r trefniadau adrodd ac ati.

Cabinet Forward Work Plan

Meeting	Item (description / title)		Purpose of report	Cabinet Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer
18 July	1	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Richard Weigh
	2	Bodelwyddan Castle	To consider the future of Bodelwyddan Castle	Tbc	Jamie Groves / Rebecca Williams / Gerald Thomas
	3	21st Century Schools Programme – Band B Proposals	To seek approval of Denbighshire’s Strategic Outline Programme for Band B of the 21st Century Schools Programme for submission to the Welsh Government	Yes	Karen Evans
	4	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet’s attention	Tbc	Scrutiny Coordinator
26 Sept	1	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Richard Weigh
	2	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet’s attention	Tbc	Scrutiny Coordinator

Cabinet Forward Work Plan

Meeting	Item (description / title)		Purpose of report	Cabinet Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer
24 Oct	1	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Richard Weigh
	2	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Scrutiny Coordinator
21 Nov	1	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Richard Weigh
	2	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Scrutiny Coordinator
12 Dec	1	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Richard Weigh
	2	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Scrutiny Coordinator

Cabinet Forward Work Plan

Note for officers – Cabinet Report Deadlines

<i>Meeting</i>	<i>Deadline</i>	<i>Meeting</i>	<i>Deadline</i>	<i>Meeting</i>	<i>Deadline</i>
<i>June</i>	22 May	<i>July</i>	4 July	<i>September</i>	12 September

Updated 12/05/17 - KEJ

Cabinet Forward Work Programme.doc

Mae tudalen hwn yn fwiadol wag

Herio Gwasanaethau

Pob blwyddyn rydym ni'n herio gwasanaethau o ran eu perfformiad. I gefnogi'r drafodaeth hon gofynnwn i wasanaethau ddechrau paratoi eu gwaith papur tri mis cyn y cyfarfod. I sicrhau ein bod ni'n canolbwyntio ar y pethau pwysicaf, mae yna gyfyngiadau o ran beth y dylid ei gyflwyno. Fel rheol bydd gwasanaeth yn cynnal hunanasesiad ac yn diweddarau eu cofrestr risg. Yn gorfforaethol fe gynhyrchir adroddiad perfformiad ar gynllun y gwasanaeth, adroddiad perfformiad cymharol, adroddiad ar yr anghenion a'r galw ac adroddiad perfformiad busnes. Mae cynnydd camau gweithredu'r broses herio ddiwethaf hefyd wedi'u cynnwys ond, os ydynt yn gamau gweithredu tymor hir, byddant fel rheol yn cael eu hadrodd yn Adroddiad Perfformiad Cynllun y Gwasanaeth.

Fis cyn yr herio ei hun bydd y gwaith papur yn cael ei gyflwyno a'i gylchredeg. Yn fuan wedi hynny, bydd panel herio yn cyfarfod am awr i gytuno ar drywydd ymholi – y prif feysydd trafod a fydd yn destun y cwestiynau a fydd yn cael eu gofyn. Fel rheol bydd y panel yn cynnwys Aelodau Cyswllt Gwasanaeth pob pwyllgor archwilio (Cymunedau, Partneriaethau a Pherfformiad), Aelodau Arweiniol perthnasol ac Aelod Arweiniol y Cabinet dros Berfformiad, Swyddog Perfformiad Arweiniol Swyddfa Archwilio Cymru (a chynrychiolwyr rheoleiddio eraill lle bo'n briodol), yr holl Gyfarwyddwyr Corfforaethol a'r Prif Weithredwr (a fydd yn cadeirio'r panel). Gwahoddir yr Arweinydd a'r Swyddog Adran 151 i'r cyfarfod hwn hefyd. Nid yw'r Pennaeth Gwasanaeth yn mynychu'r cyfarfod hwn.

Unwaith y cytunir ar y trywydd ymholi bydd y Pennaeth Gwasanaeth yn cael gwybod am y trywyddau (ynghyd ag ychydig o wybodaeth am y cwestiynau a fydd yn cael eu gofyn). Bydd y gwaith papur yn cael ei ddiweddarau am y tro olaf ac yn cael ei gylchredeg eto. Oddeutu pythefnos wedi hynny bydd yr herio ei hun yn cael ei gynnal (bydd y Pennaeth Gwasanaeth yn bresennol y tro hwn). Dim ond y camau gweithredu a fydd yn cael eu cofnodi. Caiff y rhain eu rhannu â'r Pennaeth Gwasanaeth a'r Prif Weithredwr ar gyfer

cymeradwyaeth, yna byddant yn cael eu cadw yn Verto gyda'r papurau ac yn cael eu hychwanegu at y Cynllun Gwasanaeth er mwyn adrodd arnynt pob chwarter.

Rhaglen Herio Gwasanaethau 2017-18

Tudalen 75

Gwasanaeth / Swyddogaeth	Cyflwyno Gwaith Papur (mis cynt)	Cyfarfod "Trywydd Ymholi" (pythefnos cynt)	Cyhoeddi Papurau'r Cyfarfod (wythnos gynt)	Cyfarfod Herio
Cwsmeriaid, Cyfathrebu a Marchnata	17 Awst	13 Medi 12pm-1pm	18 Medi	25 Medi 1pm-4pm
Gwella Busnes a Moderneiddio	29 Medi	17 Hydref 3pm-4pm	19 Hydref	26 Hydref 2pm-5pm
Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	20 Hydref	14 Tachwedd 11am-12pm	16 Tachwedd	23 Tachwedd 9.30am-12.30pm
Gwasanaethau Cymorth Cymunedol	13 Tachwedd	28 Tachwedd 3pm-4pm	6 Rhagfyr	13 Rhagfyr 2pm-5pm
Cyfleusterau, Asedau a Thai	15 Rhagfyr	11 Ionawr 2pm-3pm	16 Ionawr	25 Ionawr 2pm-5pm
Addysg a Gwasanaethau Plant	26 Ionawr	13 Chwefror 2pm-3pm	20 Chwefror	27 Chwefror 2pm-5pm
Cyllid	22 Chwefror	8 Mawrth 2pm-3pm	15 Mawrth	22 Mawrth 2pm-5pm
Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Democrataidd	22 Mawrth	10 Ebrill 2pm-3pm	17 Ebrill	24 Ebrill 2pm-5pm
Gwasanaethau Prifffyrdd ac Amgylcheddol	27 Ebrill	15 Mai	17 Mai	24 Mai

2pm-3pm

2pm-5pm

I dderbyn mwy o wybodaeth am y rhaglen, cysylltwch â'r tîm Cynllunio Strategol a Pherfformiad ar est. 6591.

Diweddarwyd 20/03/2017

Rhaglen Herio Gwasanaethau 2017-18

Gwasanaeth / Swyddogaeth	Cyflwyno Gwaith Papur (mis cynt)	Cyfarfod "Trywydd Ymholi" (pythefnos cynt)	Cyhoeddi Papurau'r Cyfarfod (wythnos gynt)	Cyfarfod Herio
Cwsmeriaid, Cyfathrebu a Marchnata	17 Awst	13 Medi 12pm-1pm	18 Medi	25 Medi 1pm-4pm
Gwella Busnes a Moderneiddio	29 Medi	17 Hydref 3pm-4pm	19 Hydref	26 Hydref 2pm-5pm
Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	20 Hydref	14 Tachwedd 11am-12pm	16 Tachwedd	23 Tachwedd 9.30am-12.30pm
Gwasanaethau Cymorth Cymunedol	13 Tachwedd	28 Tachwedd 3pm-4pm	6 Rhagfyr	13 Rhagfyr 2pm-5pm
Cyfleusterau, Asedau a Thai	15 Rhagfyr	11 Ionawr 2pm-3pm	16 Ionawr	25 Ionawr 2pm-5pm
Addysg a Gwasanaethau Plant	26 Ionawr	13 Chwefror 2pm-3pm	20 Chwefror	27 Chwefror 2pm-5pm
Cyllid	22 Chwefror	8 Mawrth 2pm-3pm	15 Mawrth	22 Mawrth 2pm-5pm
Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Democrataidd	22 Mawrth	10 Ebrill 2pm-3pm	17 Ebrill	24 Ebrill 2pm-5pm
Gwasanaethau Priffyrdd ac Amgylcheddol	27 Ebrill	15 Mai 2pm-3pm	17 Mai	24 Mai 2pm-5pm

I dderbyn mwy o wybodaeth am y rhaglen, cysylltwch â'r tîm Cynllunio Strategol a Pherfformiad ar est. 6591.

Diweddarwyd 20/03/2017

Mae tudalen hwn yn fwiadol wag

STRATEGIC INVESTMENT GROUP

27 MAY 2014

TERMS OF REFERENCE.

The Strategic Investment Group will provide an independent review of a Business Case and will have delegated authority to approve to the value of £1 million. They will appraise all Capital bids regardless of value, and significant Revenue and Grant Funding applications, review and approve, or make appropriate recommendation to Cabinet or Full Council those applications made above £1m.

1. To review and approve (within agreed delegation authority) the capital and significant revenue requirements; and to appraise current projects against investment as submitted by Heads of Service and/or Project and Programme Boards and in light of possible future funding available.
2. Recommend a medium to long term strategy for;
 - Prioritising schemes for support
 - Identifying options for increasing funding available
3. Ensure bids for resources are in line with;
 - Statutory requirements
 - Have a Full Business Case (in Verto)
 - Council's agreed priorities,
4. To review all bids for external revenue and capital funds.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag